

RAHKASAMMALEET valittiin vuonna 2011 vuoden lajiryhmäksi. Rahkasammalten muodostama soiden turve on Suomen ylivoimaisesti suurin hiilivarasto ja -nielu. Kuvassa pallopäärahkasammal.

VANHA SAIMAANNORPPA lekottelee Pihlajaveden rantakivellä. Se on yksi 290 saimaannorpasta, joita elää vain Suomen Saimaalla. Saimaannorppa on maailman uhanalaisin hylje ja Suomen luonnonsuojeluliiton tunnus. Vuonna 2011 pesintä onnistui hyvän lumi- ja pakkastalven ansiosta, ja eläviä kuutteja syntyi 57.

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO on Suomen suurin vapaaehtoisen ympäristö- ja luonnonsuojelutyön kansalaisjärjestö. Liitto on puoluepoliittisesti sitoutumaton ja toimintaan ovat tervetulleita mukaan kaikki ympäristö- ja luontoasioista kiinnostuneet.

Suomen Luonnonsuojeluliitto

VUOSIKERTOMUS 2011

1. JOHDANTO	5
2. LUONNONSUOJELU	7
2.1. Vedet ja rannat	8
2.2. Suot	10
2.3. Metsät	10
2.4. Maatalousympäristöt	10
2.5. Muut luontotyypit	12
2.6. Lajit	12
2.7. Luonnonsuojelun ohjaukseen	13
2.8. Lähialueyhteistyö	15
2.9. Kehitysyhteistyö	15
2.10. Muut hankkeet ja kampanjat	15
3. YMPÄRISTÖNSUOJELU	17
3.1. Ilmasto- ja energiavallankumous	18
3.2. Ekoenergiaa sinullekin!	19
3.3. Ei ydinvoimaa!	20
3.4. Kestävän tuotannon ja kulutuksen edistäminen	20
3.5. Kestävä kehitys ja ilmastonmuutos sekä Rio+20	21
3.6. Muut ympäristöteemat	21
4. JÄRJESTÖTOIMINTA	23
4.1. Luonnonsuojelupiirit ja Luonto-Liitto	24
4.2. Paikallisyhdistykset	24
4.3. Jäsenet	25
4.4. Luonnonharrastus	26
4.5. Ympäristökasvatus	29
4.6. Kehittämishankkeet	29
4.7. Alue- ja paikallistoiminnan tukeminen	31
5. VIESTINTÄ	33
5.1. Sisäinen viestintä	34
5.2. Mediatiedotus ja mediaseuranta	34
5.3. Kampanjat ja teemapäivät	34
5.4. Verkkoviestintä	34
5.5. Julkaisu- ja materiaalit sekä visuaalinen ilme	35
5.6. Markkinointiviestintä	35
5.7. Viestintäkoulutus ja osaamisen kehittäminen	35
5.8. Jäsenlehti Luonnonsuojelija	35
5.9. Aikakauslehti Suomen Luonto	37
6. TALOUS JA HALLINTO	39
6.1. Hallinto	40
6.1.1. Liittovaltuusto	41
6.1.2. Liittohallitus	41
6.1.3. Toimihenkilöt	41
6.1.4. Tilintarkastajat	42
6.1.5. Edustukset	42
6.1.6. Jäsenyydet	44
6.1.7. Mitalit ja ansiomerkit	44
6.2. Talous	44
6.2.1. Suomen luonnonsuojeluliitto	44
6.2.2. Suomen Luonnonsuojelun Tuki Oy	45
6.2.3. Suomen Luonnonsuojelun Säätiö	46
7. LIITTEET	49
7.1. Valiokunnat, toimikunnat ja työryhmät	50
7.2. Lausunnot	50
7.3. Julkaistu materiaali	52
7.4. Koulutus, retket ja muut tapahtumat	52
7.5. Paikallisyhdistykset piireittäin	53
7.6. Jäsenmaksut vuodelle 2012	54

LUONNONTILAISET SUOT ovat maamme tärkein hiilivarasto. Niiden suojeleminen oli hyvin esillä Suomen luonnonsuojeluliiton hiilivarastojen teemavuonna. Myös turpeenoton vesistövaikutukset nostettiin esiin. Kuvan Kauniinlamminaapa sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla.

Johdanto

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON 73. toimintavuosi oli kiihkeää vaikuttamisen ja uudelleenjärjestelyn aikaa. Perinteinen suojelutyö jatkui laajalla rintamalla luonnon hiilivarastojen ja soidensuojelun, lähialue- ja kehitysyhteistyön sekä ilmastovaikuttamisen ja Ekoenergian laajentumisen muodossa. Myös toiminta piiri- ja paikallistasolla jatkui monipuolisena. Se näkyi muun muassa eduskuntavaalien alla toteutetussa kampanjassa, jolla pyrittiin herättämään äänestäjien ja eduskuntavaaliehdokkaiden ympäristötietoisuutta.

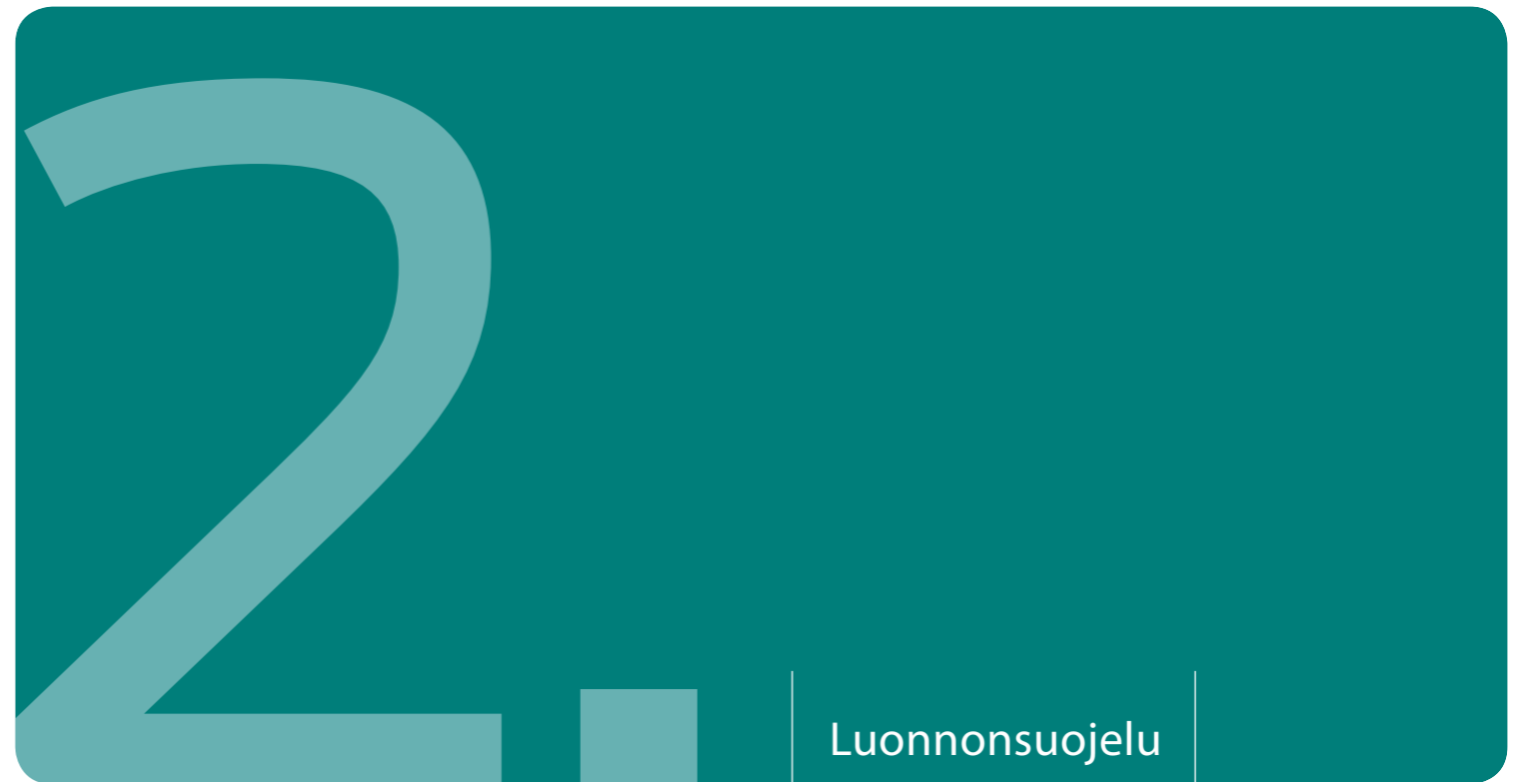
KESKUSTOIMISTOLLA KÄYNNISTETTIIN syksyllä yt-neuvottelut, joiden tuloksena liitossa toteutettiin laaja organisaatiouudistus. Uudistuksen tarkoituksena on pienentää suojelutyön ja järjestötoiminnan välistä jakoa, tiivistää keskuustoimiston ja kentän välistä yhteistyötä sekä helpottaa liiton varainhankintaa. Rahoituspohjan laajentaminen on välttämätöntä, mikäli liitto aikoo säilyä toimintakykyisenä ja selviytyä luonnon- ja ympäristönsuojelun ykkösjärjestönä myös tulevaisuudessa.

KUUKKELI on metsiensuojelun symboli. Se tarvitsee elinympäristökseen laajan vanhan metsän. Vuonna 2009 käynnistyneen ja vuonna 2011 päättyneen kuukkelihankkeen ansiosta suojeltiin yli 1000 hehtaaria metsää.

PAVO HAMUNEN

Luonnonsuojelu

LUONNONSUOJELUTOIMINNAN VUODEN 2011 PAINOPISTEET OLIVAT:

- Luonnon hiilivarastojen teemavuosi, jossa tavoitteena oli tehdä tunnetuksi ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden yhteyttä esimerkiksi metsien ja soiden suojelussa;
- Luonnon monimuotoisuuden vuoden tulosten, uusien tutkimustulosten ja liiton päätavoitteiden välittäminen eduskuntavaaleihin, hallitusohjelmaan ja kehysbudjettiin; sekä
- Vielä virtaa -teemavuoden 2012 suunnittelu.

LUONNON HIILIVARASTOJEN TEEMAVUOSI

Luonnonsuojeluliitto painotti viestinnässä ja asiantuntija-työskentelyssä metsien ja soiden suojelun merkitystä ilmastomuutoksen torjunnassa.

Liitto järjesti Helsingissä luonnon hiilivarastoja ja niiden suojelemista käsittelevän asiantuntijaseminaarin piirityöntekijöiden koulutuspäivien yhteydessä helmikuussa. Seminaarin avulla liitto onnistui nostamaan julkisuuteen mm. tietoa metsätalouden hiilivarastoja köyhdyttävästä vaikutuksesta. Piirit ja yhdistykset järjestivät teemavuoden seminaareja ja kursseja eri puolilla Suomea, kuten Joensuussa, Tampereella, Koillismaalla ja Pyhtäällä.

Vuoden aikana liiton toimijoiden ja työntekijöiden osaaminen kasvoi myös luonnon hiilivarastoihin liittyvissä kysymyksissä. Liiton sivuille laadittu verkkotietopaketti, kalvosarja ja esite esittelivät konkreettisin esimerkein hiilivarastojen merkitystä ja keinoja niiden suojelemiseksi. Jokaisessa vuoden Luonnonsuojelija-lehdessä julkaistiin teemavuotta käsittelevä artikkeli.

Luonnon hiilivarastojen ja niitä ylläpitävien ekosysteemipalveluiden turvaaminen korostui Nagoyan biodiversiteettikokousta ja Durbanin ilmastokokousta koskeissa tiedotteissa ja lausunnoissa. Luonnon hiilivarastot olivat myös keväällä käynnistyneen Luontohaaste-kampanjan sekä Raahen Pitkäsnevala ja Keuruulla toteutettujen soiden ennallistamistalkoiden teemana.

Vuoden lajiryhmänä oli vuonna 2011 rahkasammaleet, joilla on keskeinen rooli suoekosysteemien hiilivarastoina.

EDUSKUNTAVALIT JA HALLITUSOHJELMA

Kevään 2011 eduskuntavaalit olivat liiton yhteinen ponnistus. Liitto kampanjoi vaaleissa aktiivisesti luontomyönteisten ehdokkaiden puolesta. Kampanjan pääviestinä oli: ei pöllöjä eduskuntaan! Liitto korosti viestinnässään, että uuden eduskunnan linjaukset tulevat olemaan ratkaisevia luonnonsuojelun ja ilmastokysymyksiin suhtautumisen kannalta. Kampanjan tarkoituksena oli saada äänestäjät miettimään ehdokkaidensa luonto- ja ympäristökantoja.

Kampanjan keskeisenä toimintatapana oli liki 30 paikkakunnalla järjestetyt pöllöretket. Niihin kutsuttiin ehdokkaita, mediaa ja äänestäjiä keskustelemaan liiton eduskuntavaaliteemoista. Retkille osallistui keskeisiä poliitikkoja eri puolilta Suomea. Retkistä ja koko kampanjasta tehtiin lukuisia lehtiartikkeleita, joista isoimmat Helsingin Sanomiin ja Kalevaan. Ei pöllöjä eduskuntaan -facebook-sivulla oli 2 500 tykkääjää ja osallistuminen sivuston keskusteluihin oli vilkasta. Kampanjan puitteissa osa piireistä teki myös vaalikoneita, joiden pohjalta laadittiin uutisia ja tiedotteita.

Ei pöllöjä eduskuntaan -kampanja oli liiton julkista vaikuttamistyötä. Yhtäältä pyrittiin varmistamaan, ettei ympäristöministeriömalli vaihdu eräiden puolueiden ajamaksi luonnonvarainministeriöksi. Tämä onnistuttiin estämään. Lisäksi monet liiton hallitusohjelmataavoitteista päätyivät hallitusohjelmaan.

VUODEN 2012 TEEMAVUODEN SUUNNITTELU

Vesiteemavuoden suunnittelu aloitettiin hyvissä ajoin syksyllä 2011 yhteistyössä luonnonsuojeluliiton kanssa.

sa. Vesiteemavuoden painopisteiksi valittiin turpeenoton vesistöongelmien ratkaiseminen sekä vesiluonnon ja vesien tarjoamien ekosysteemipalveluiden esille nosto ja turvaaminen.

RESURSSIT

Luonnonsuojelutoimintaa ohjasi luonnonsuojeluliiton, jonka puheenjohtajana toimi Heli Jutila.

Luonnonsuojelutiimiä johti luonnonsuojelupäällikkö Ilpo Kuronen. Tiimin muodostivat vesivuoden 2012 suunnittelusta vastaava vesiasiantuntija Hannele Ahponen, metsäasiantuntija Sini Eräjää, luonnonsuojeluasiantuntija Tapani Veistola sekä aluepäälliköt, jotka koordinoivat valtakunnallisia vastuualueitaan: Hannu Klemola perinnemaisemia, Kaarina Tiainen saimaannorppaa ja Merja Ylönen soita. Lisäksi tiimiin kuuluivat pienvesikoordinaattori Teemu Tuovinen, lähialue- ja kehitysyhteistyökoordinaattori Olli Turunen ja Venäjä-koordinaattori Tuuli Hakulinen.

Ulkopuolisen rahoituksen turvin toteutettiin useita hankkeita:

HANKE	RAHOITTAJAT	TYÖNTEKIJÄT/PIIRIT
Hiilivuosi	Lumene, Fern	Luonnonsuojeluliitto
Kuukeli-verkostohanke	METSO (MMM, YM)	Risto Sulkava
Lähteet	Cutrin, HOK-Elanto	Uudenmaan ja Pohjanmaan piirit
Lähialueyhteistyö	Ulkoasiainministeriö	Tuuli Hakulinen ja Olli Turunen
Matkalla maisemaan – luonnollisesti	VR-konserni	Hannu Klemola/Varsinais-piiri
Norppalähettilytö	Tuuliaisen Säätiö, Hertz, Vattenfall	Laura Kettunen ja Anni Rautio
Puroista syntyy virta	Kraft & Kultur	Teemu Tuovinen
Päijät-Hämeen arvokkaat suot	Kuusakoski	Markku Valkonen
Saimaannorppa	Fortum, Body Shop	Kaarina Tiainen
Soiden suojelu	Kuusakoski	Pohjois-Savon, Pohjanmaan, Pirkanmaan ja Kymenlaakson piiri
Soiden ennallistus	Lumene	Merja Ylönen
Vedet	Tapiola	Hannele Ahponen

Saimaannorppan suojelutyötä teki myös Etelä-Savon piirin toiminnanjohtaja Timo Luostarinen. Vieraslajityössä oli harjoittelijana Pirjo Isotupa. Toimintaa tuki laaja vapaaehtoisverkosto.

Luonnonsuojelutiimi valmisti kaikkiaan 74 lausuntoa ja 66 tiedotetta.

2.1. Vedet ja rannat

Luonnonsuojeluliitto jatkoi osallistumistaan EU-direktiivin mukaiseen vesienhoitoon Suomessa siten, että liiton edustajat vaikuttivat vesienhoitosuunnitelmien toimeenpanoon alueellisissa yhteistyöryhmissä. Liitto otti kantaa vesien kunnostustrategiaan sen valmisteluvaiheessa korostaen erityisesti pienvesien sekä matalien merenlahtien erityispiirteitä. Kannanotoissa liitto korosti varovaisuusperiaatetta herkki-

KEVÄÄN 2011 EDUSKUNTAVALIT OLIVAT LIITON YHTEINEN PONNISTUS. LIITTO KAMPANJOI VAALEISSA AKTIIVISESTI LUONTOMYÖNTEISTEN EHDOKKAIDEN PUOLESTA. KAMPANJAN PÄÄVIESTINÄ OLI: EI PÖLLÖJÄ EDUSKUNTAAN.

en ekosysteemien kunnostamisessa sekä riittäviä seurantoja kunnostusten jälkeen. Vuoden aikana liitto osallistui myös kalatiestrategian valmisteluun.

Meristrategiadirektiivin osalta liitto osallistui merten hyvän tilan ja ympäristötavoitteiden valmisteluprosessiin asiantuntijatyöpajoissa. Liiton harjoittelija laati myös selvityksen meridirektiivistä ja sen toimeenpanosta Suomessa.

Luonnonsuojeluliitto osallistui keskusteluun maatalouden vesienhoitoon. Liiton edustaja puolusti vesienhoitoa maa- ja metsätalousministeriön ympäristötukiryhmässä, ja yhdessä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa julkaistiin EU:n maatalouspolitiikan (CAP) uudistukseen liittyvät teesit (Maatalouspolitiikan seuraava askel – ympäristöhyödyt). Liitto korosti vesien osalta toimien kohdentamista ja suurten pistekuormittajien hallintaa. Liiton työ tuotti myös tulosta. Esimerkiksi eduskunnan ympäristövaliokunta antoi erittäin luontomyönteisen lausunnon maatalouspolitiikan uudistuksesta.

Luonnonsuojeluliitto jatkoi työtään vesien puolesta myös Eurooppalaisessa ympäristötoimistossa (EEB). EEB:n vesityöryhmä arvioi vesipolitiikan puitteiden toteutumista ja toi epäkohtia esiin Euroopan maiden tapausesimerkkien avulla. Suomesta valmisteltiin 10 rivers' cases -raporttia varten tapausesimerkki Vantaanjoesta yhdessä muiden jokea suojelevien tahojen, kuten Virtavesien hoitoyhdistyksen, kanssa. Raportti julkaistaan vuonna 2012.

Heinäkuussa liitto nosti esiin vesiasioita Big Jump -tapahattumalla. Esillä olivat erityisesti turpeennoston ja maatalouden vaikutukset vesien tilaan. Keskusjärjestö ei tällä kertaa järjestänyt varsinaista hypytempausta. Sen sijaan Turun luonnonsuojeluyhdistys järjesti alueellaan runsaasti näkyvyyttä saaneen tapahtuman.

Luonnonsuojeluliitto osallistui SYKE:n koordinoiman Maakuntajärjestyksen raatiin. Suomen maakuntajärvet valittiin syksyllä 2011.

Liitto osallistui kalastuslain kokonaisuudistusta valmistelemaan työryhmään, jonka työ viivästyi kuitenkin seuraavaan vuoteen. Liitolla oli apunaan vapaaehtoisista asiantuntijoista koottu kalatyöryhmä. Liitto työskenteli kalapolitiikassa yhteistyössä myös muiden kotimaisten ja kansainvälisten järjestöjen (Coalition Clean Baltic, Fisheries Secretariat ja Shark Alliance) kanssa. Liiton edustaja valittiin ensimmäisenä suomalaisena ympäristöjärjestön edustajana EU:n Baltic Sea Regional Advisory Councilin Executive Committeeen. EU-työ kantoi hedelmää, kun komissio julkaisi esityksensä EU:n kalapolitiikan ja lohen hoitosuunnitelman uudistuksesta. Ne vastasivat pitkälti järjestöjen esityksiä.

Lisäksi suunniteltiin liiton ekoenergiatiimin kanssa hanketta taimenen palauttamiseksi Nuuksioon.

Liitto aloitti vesiteemavuoden 2012 suunnittelun hyvissä ajoin syksyllä 2011. Teemavuoden painopisteiksi valittiin turpeenoton vesistöongelmien ratkaiseminen sekä ve-

BIG JUMP -PÄIVÄNÄ Turun luonnonsuojeluyhdistyksen yhteishyppyyn Ispoisten uimarannalla osallistui reilut kolmekymmentä hypääjää. Hypyn jälkeisen mölkykisan voittajat palkittiin norppapyyhkeillä ja ekologisella shampoolla.

siluonnon ja vesien tarjoamien ekosysteemipalveluiden turvaaminen.

Itämeri- ja vesienhoitoa koordinoi vesienhoitoasiantuntija, Kraft & Kultur -hanketta Pohjanmaan aluetyöntekijä ja EU-kalatyötä luonnonsuojeluasiantuntija.

Liitto osallistui aktiivisesti uuden vesilain valmisteluun. Siinä saatiin parannettua muun muassa purojen suojelua ja ruoppausten säätelyä. Ympäristöjärjestöt saivat lakiin vireilepano-oikeuden. Ehdottoman lupausteen pykälä – ns. Vuotos-pykälä – saatiin säilytettyä laissa mukana.

PUROISTA SYNTYY VIRTA -HANKE

Kraft och Kultur -energiayhtiön rahoittamassa Puroista syntyy virta -hankkeessa liitto järjesti kunnostustalkoot viidellä eri paikkakunnalla: Kannuksessa, Karijoella, Teuvalla, Isojoella ja Pomarkussa, yhteensä 14 päivää. Mukana talkoissa oli noin 70 ihmistä, joiden avulla kunnostettiin arviolta 1,2 km puroja. Tapahtumista tiedotettiin maakunnallisesti, Teuvan kunnostus pääsi myös Maaseudun Tulevaisuuteen.

Hankkeeseen kuului myös rapujen elinympäristöön liittyviä tutkimuksia. Syksyllä otettiin talteen jälleen Karvianjoen emotaimenkantaa. Lisäksi pyydettiin Kyrönjoen puolelta emotaimenia mahdollista poikastuotantoa varten. Liitto vaikutti hankkeessa käytännön kunnostustyön lisäksi alueellisiin vesiasioihin – mm. pohjavesihankkeisiin sekä turvetuotantoon – lausunnoin, selvityksin ja valituksin.

PURONKUNNOSTUSTALKOIDEN PAIKAT JA AJAT

Päivämäärä Puronkunnostustalkoot/ paikkakunta

16.–18.6.	Salinoja/Kannus
30.6.–2.7.	Kariluoma, Karijoki
4.–6.8.	Horonkylän Itäjoki, Teuva
12.–14.8.	Viitaveden kylä, Kruunupyö
22.–23.8.	Honkaluoma, Honkajoki
24.–26.8.	Valkkioja, Pomarkku
29.–31.8.	Mustaluoma, Jalasjärvi

Järjestäjä Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri

2.2. Suot

Soidensuojelutoiminta oli vilkasta ja näkyvää, ja se liittyi tiivistä luonnon hiilivarastojen teemavuoteen.

Vuoden alussa valmistui Kansallinen soiden ja turvemaiden strategia, joka ei liiton näkemyksen mukaan onnistunut riittävästi turvaamaan arvokkaan suoluonnon säilymistä. Liitto jätti strategiaan eriävän mielipiteen ja nosti viestinnän avulla esille strategiatyön taustalla olleet vaikuttimet. Strategian valmistumisen jälkeen liitto on osallistunut strategian toimeenpanon suunnitteluun ja asiantuntijaryhmiin. Luonnonsuojeluliitto laati EU:n komissiolle myös kantelun luontodirektiivin rikkomisesta soidensuojelun osalta Suomessa.

Kansalaisten turvetuotantohankkeita ja niiden vesistövaikutuksia vastustavia liikkeitä nousi vuoden aikana esiin useita. Luonnonsuojeluliiton asiantuntijat tukivat niin liiton omia yhdistyksiä kuin muitakin kansalaisliikkeitä neuvomalla vaikutusmahdollisuuksista turvetuotannon lupaprosesseissa, ohjeistamalla lausuntojen laatimisessa ja välittämällä kansalaisten turhautumisen viestiä poliitikoille ja virkamiehille. Liitto aloitti myös opaskirjan laatimisen turvetuotantohankkeiden vastustajille.

Liitto julkaisi verkkosivun ja listan Vapo Oy:n turvetuotantohankkeiden uhkaamista, valtakunnallisesti arvokkaista soista. Suoluonnon kohtaloa seurattiin viestinnässä erityisesti näiden esimerkkitapausten kautta. Liiton paikallistoimijoiden aktiivisuuden ja valtakunnallisen viestinnän ansiosta useita turvetuotantohankkeita (esim. Kurkisuolla, Viurusuolla, Lempaatsuolla ja Saukonnevalalla) onnistuttiin joko lykkäämään tai perumaan kokonaan.

Hallitusneuvotteluissa ja tapaamisissa ministeriöiden edustajien ja kansanedustajien kanssa liiton edustajat korostivat erityisesti ympäristönsuojelulain muuttamisen tarvetta soiden turvaamiseksi.

Liitto edisti suoluonnon tuntemusta etenkin piirien järjestämällä retkillä ja kursseilla.

Ekoenergia-yhteistyön puitteissa liitto kävi energiayhtiöiden kanssa suoraa keskustelua turpeen energiakäytöstä. Ekoenergian uudet säännöt, joissa uusien voimaloiden on oltava sataprosenttisesti puulla käyviä, astuivat voimaan tammi-kuussa 2012.

2.3. Metsät

Luonnonsuojeluliitto keskittyi metsiensuojelutyössä erityisesti METSO-ohjelman toteutukseen ja kehittämiseen, Metsähä-

lituksen organisaatiouudistukseen ja valtionmaidensuojelutoimiin, metsäsertifiointien toimeenpanoon Suomessa sekä metsälainsäädännön uudistamiseen.

Liitto teki yhteistyötä etenkin EU:n biomassan kestävyyskriteereiden valmistelun käynnistämiseksi yhteistyöhankkeessa FERN-järjestön kanssa sekä Eurooppalaisen metsäsopimuksen neuvottelujen sisältöön vaikuttamiseksi. Kansallisella tasolla metsäenergian korjuun kestävyuden parantamiseen panostettiin vuoden aikana vähemmän.

Liitto nosti METSO-ohjelman rahoituksen ja valtionmaidensuojelun yhdeksi eduskuntavaalien keskeiseksi luonnonsuojeluteemaksi ja aina hallitusohjelmaan asti. Yhdessä Luonto-Liiton kanssa Luonnonsuojeluliitto toi esille Metsähallituksen talousmetsissä tehtävien METSO-toimenpiteiden tähänastisen riittämättömyyden ja epäselvän toteutuksen. Yhdessä muiden järjestöjen kanssa liitto nosti esille myös Metsäntutkimuslaitoksen metsien suojeluarvoja ja vetosi ministeriöihin sekä Metsähallitukseen alueiden hakkuusuunnitelmien jäädyttämiseksi.

Liitto tuki alueellisten toimijoidensa työtä yksityisten suojelualueiden perustamiseksi etenkin tiedonvälityksellä ja edistämällä eri toimijoiden yhteydenpitoa. Liiton toimijoiden työllä syntyi vuoden aikana arviolta 20 uutta suojelualueita. Liitto jatkoi alueellisten metsäinventointien tekemisen tukemista metsäkampanjan aiemman varainkeruun turvin.

METSO-yhteistoimintaverkostohankkeena toiminut Kuukeli-hanke päättyi vuoden lopussa. Hanke onnistui erinomaisesti laajan toimijajoukon yhteentuumisessa ja kuukkelin suojelun kiinnostuksen herättämisessä. Hanke sai runsaasti julkisuutta ja sen aikana perustettiin tunnettujen kuukkelireviirien alueella yli tuhat hehtaaria suojelualueita. Hankkeessa laadittiin myös kuukkelin tarpeet huomioivan metsänkäsittelyn suosituksen.

Liitto teki yhteistyötä keskeisten metsäyritysten kanssa etenkin FSC-sertifioinnin toteutuksessa antamalla lausuntoja toteutuksen etenemisestä, osallistamalla käytäntöjen kehittämiseen FSC-yhdistyksen hallituksessa sekä seuraamalla, että sertifioinnin vaatimukset toteutuivat myös käytännössä. Liitto osallistui myös PEFC-sertifiointijärjestelmää kritisoivan kansainvälisen raportin julkaisuun ja siitä tiedottamiseen mm. paperin ostajille.

Liitto vaikutti aktiivisesti laajapohjaisen metsälakia uudistavan työryhmän käynnistämiseen ja monimuotoisuuden huomioinnin saamiseen työryhmän asialistalle. Syksystä alkaen liitto on myös osallistunut metsätuholakia uudistavaan työryhmään tavoitteena parantaa lahoppuun lisäämismahdollisuuksia metsässä hyönteistuhojen torjumisen rinnalla.

2.4. Maatalousympäristöt

Liitto osallistui EU:n maatalouspolitiikan uudistukseen yhdessä Järjestöjen maatalousryhmän (JÄMYRÄ) ja EEB:n kanssa muun muassa osallistamalla virallisiin valmistelutyöryhmiin ja julkaisemalla esitteen ympäristöjärjestöjen tärkeimmistä esityksistä.

Liitto oli mukana Ympäristöakatemian teemavuodessa, jonka aiheena oli maatalousluonnon monimuotoisuus.

Arvokkaita perinnemaisemia kunnostettiin luonnonsuoje-

OJITETTujen soiden ennallistaminen on yksi tapa palauttaa soiden luontoarvot ja hiilivarasto. Kun ojat tukitaan, alkaa suo taas sitoa hiiltä. Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirissä on ennallistettu talkoovoimin muun muassa Kuivaniemen Pekkasuota. Sitä ei uhkaa turvetuotanto kuten montaa muuta suojelua vailla olevaa suota.

lupiirien ja paikallisyhdistysten hoitotalkooureilla ja talkootapahtumissa eri puolilla Suomea. Liitto ja sen asiantuntijat osallistuivat perinnemaisemien hoitoon liittyvään tiedotukseen, valistukseen ja yhteistyöhön. VR jatkoi perinnemaisemien ylläpitoa muutaman kummikohteen kautta.

Maatalouspolitiikan eri työryhmät ja toiminnot jaettiin luonnonsuojeluasiantuntijan, vesiensuojeluasiantuntijansekä Varsinais-Suomen aluepäällikön kesken. Paikallisyhdistysten ja piirien hoitotalkoot olivat merkittävä osa tätä toimintaa.

2.5. Muut luontotyypit

Uusi kaivoslaki tuli voimaan tuoden kaivoshankkeille ympäristökriteerit ja järjestöille muutoksenhakuoikeudet. Kaivosteollisuus pelkäsi uutta lakia niin paljon, että teki vanhan lain viimeisinä hetkinä satoja uusia hakemuksia jopa luonnonsuojelualueille. Kaivosliikkeiden tapaaminen suunniteltiin tammikuun 2012 Pohjoisten piirien päiville Kuusamoon. Piirejä, yhdistyksiä ja paikallisia kaivosliikkeitä autettiin neuvonnalla ja tiedotuksella. Eniten huomiota herättivät Talvi-vaaran kaivoksen ympäristöongelmat. Liitto osallistui Suomen sosiaalifoorumin yhteydessä pidetyn Sokli-seminaarin järjestämiseen.

Kiviaineshankkeet työllistivät liiton luonnonsuojeluneuvonnasta vastaavia paljon aikaisempia vuosia enemmän. Liitto kommentoi kiviainesten louhintahankkeiden yva-ohjetta Suomen ympäristökeskukselle.

GEOLGIAN PÄIVÄ

Luonnonsuojeluliitto toteutti kolmatta kertaa valtakunnallisen Geologian päivä -hankkeen. Yhteistyökumppaneita olivat Suomen Kansallinen Geologian Komitea (SKGK), Geologian tutkimuskeskus (GTK) ja Metsähallituksen Luontopalvelut.

GEOLGIAN PÄIVÄN pääseminaari ja -retki järjestettiin Porin ainutlaatuisen dyyniluontoon 17.9.2011.

Pääseminaari järjestettiin Porin Yyterissä 17.9. Seminaarin aiheena ja retkikohteena oli Yyterin ainutlaatuinen dyyniluonto. Liiton paikallisyhdistykset järjestivät kymmenkunta geologia-aiheista retkeä eri puolilla Suomea. Kaikille avoimen seminaarin kohderyhmänä olivat erityisesti biologian ja maantieteen opettajat. Osallistujia seminaarissa oli arviolta 90.

2.6. Lajit

Liitto toimi aloitteellisesti ympäristöhallinnon lajien suojelun toimintaohjelman seurantaryhmässä ja haitallisten vieraslajien (*invasive alien species*) kansallisen strategian valmistelyryhmässä. Uudesta uhanalaisluokittelusta tehtiin esite, jota jaettiin muun muassa kansanedustajille.

Liitto jatkoi työtään uhanalaisten lajien hyväksi ja EY:n ympäristöoikeuden kanssa ristiriidassa olevien ongelmien poistamiseksi esimerkiksi metsästysasioista. Muun muassa merimetsojen tappolupalinjaan tuli parannus Uudenmaan piiriin ja lintuyhdistysten kanssa tehtyjen valitusten ansiosta. Piirien ja lintuyhdistysten valituksista tehtyjen tuomioiden takia riistakeskuksen on jatkossa tehtävä myös rauhoittamattomien lajien poikkeuslupapäätökset niin, että lupa ei tule voimaan ennen muutoksenhakuajan loppua. Suurin tappio tuli kun Korkein hallinto-oikeus siunasi Pohjanmaalla tehdyn naurulokkikolonian tuhoamisen asiaa mitenkään perustelematta.

Liiton esittämää tärkeiden kasvialueiden kartoitusta ei saatu vielä hallitusohjelmaan. Liitto julkisti ensimmäistä kertaa yhdessä Etelä-Hämeen piirin kanssa hämeenkieläkukan seurantatulokset. Liitto innosti piirejäkin osallistumaan valtakunnallisen hirvistrategian tilaisuuksiin ja kyselyihin.

Liitto vauhditti loukkaantuneiden luonnoneläinten hoitojärjestelmän saamista kuntoon muun muassa olemalla yhteydessä maa- ja metsätalousministeriöön alkavan eläinsuojelulain uudistuksen yhteydessä.

KUUKKELI

Liitto johti Kuukkeli metsäluonnon suojelun monipuolista -nimistä METSO-verkostohanketta, jossa syntyi mm. 1100 hehtaaria uusia suojelualueita. Ulkopuolisen arvion mukaan se oli METSO-verkostohankkeista kaikkein menestyksellisin. Lisäksi jatkettiin kotkien suojeluhanketta testamenttilahjoituksen turvin.

LEPAKOT

Liitto osallistui eurooppalaiseen lepakkovuoteen muun muassa järjestämällä seminaarin yhdessä Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiriin, Uudenmaan ympäristönsuojelupiiriin, Suomen Lepakkotieteellisen yhdistyksen ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Lepakkoasiaa edistettiin myös tiedotuksella sekä retkillä, joita järjestettiin 57 ja joille osallistui yli 2200 henkilöä.

SAIMAANNORPPA

Saimaannorppakanta saatiin toimintavuoden aikana ilahduttavasti lievään kasvuun. Vuoden 2010–2011 talvikannan kooksi arvioitiin 290 yksilöä. Hyvän lumi- ja pakkastalven ansiosta pesintä onnistui ja eläviä kuutteja syntyi 57. Kui-

LUONNONSUOJELULIITON ESITTÄMÄT SELKÄMEREN JA SIPOONKORVEN KANSALLISPUISTOT PERUSTETTIIN. LIITON VAATIMUS SOIDENSUOJELUN TÄYDENNYSOHJELMASTA SAATIIN HALLITUSOHJELMAAN.

tenkin lisääntyneistä kalastusrajoitussopimuksista ja tiukentuneesta asetuksesta huolimatta kalanpyydyksuolleisuus on pysynyt vuositasolla samassa kuin koko 2000-luvun alun ajan ja oli edelleen pahin yksittäinen saimaannorppaa uhkaava tekijä. Tietoon tuli neljä kalanpyydyksiin kuollutta norppaa, mutta todellinen luku lienee korkeampi. Liitto jatkoi saimaannorpan suojelutyötä oman saimaannorppastrategiansa pohjalta.

Liiton tiedotus-, valistus- ja ympäristökasvatustyötä tehtiin useissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa, mm. norppalähetiläiden koulukierteilla sekä yhdessä katiskatempauksessa.

Liitto vaikutti suojelupäätöksiin ja seurasi päätöksiä YM:n ja MMM:n saimaannorppatyöryhmissä sekä EU:n kautta. Piirit vaikuttivat Saimaan alueen rantojen kaavoitustyöhön, ja Etelä-Karjalan aluepäällikkö osallistui aktiivisesti saimaannorpan suojelukeskusteluun eri foorumeilla.

Liitto teki tapahtumia, tiedotusta ja yhteistyötä rahoittajien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Esimerkiksi taiteilija Nina Risi lahjoitti norppaveistoksensa liitolle suojelutarkoituksiin.

Liiton saimaannorppakoordinaattorina toimi Kaarina Tiainen 50 prosentin työajalla. Liiton norppatyötä teki myös Etelä-Savon luonnonsuojelupiiriin toiminnanjohtaja Timo Luostarinen (mm. katiskatempauksen järjestelyt sekä liiton edustaminen monissa tapahtumissa ja kokouksissa). Norppalähettiläinä toimivat 7.3.–10.5.2011 Niina Hätinen ja Heidi Häkkinen.

Toimintasuunnitelma toteutui saimaannorpan osalta hyvin. Suunnitellut toimenpiteet toteutettiin, ja saimaannorpan suojelu edistyi. Moni prosessi on kuitenkin vielä kesken, ja suojelutyö on edelleen riittämätöntä. Tehtävää riittää!

SUURPEDOT

Liitto tiedotti suurpetojen suojelusta sekä oli aktiivisesti yhteydessä viranomaisiin. Liiton esitys valtakunnallisesta suurpetoneuvottelukunnasta oli yksi syy uuden valtakunnallisen riistaneuvoston perustamiseen. Uuden riistakeskuslain kautta liitto pääsi valtakunnalliseen riistaneuvostoon, mutta piirit eivät valitettavasti vielä päässeet alueellisiin riistaneuvostoihin. Liitto arvosteli julkisesti maa- ja metsätalousministeriön suurpedoille ja hylkeille antamia metsästyskiintiöitä, jotka olivat suurempia kuin Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kestävyysarviot.

2.7. Luonnonsuojelun ohjauskeinot

EDUSKUNTAVAALIT JA HALLITUSOHJELMA

Liitto vaikutti uuteen hallitusohjelmaan saaden ensi kertaa kutsun kuultavaksi Säätytalon hallitusneuvotteluihin. Liitto sai monia esityksiään hallitusohjelmaan, josta tuli vaalitulokseen nähden ympäristölle kohtuullisen hyvä. Monet lii-

ton esittämät lisäykset budjettiin 2012 toteutuivat, mikä oli taantuman aikana hyvä saavutus. Vastapainona olivat kuitenkin leikkaukset rakennusten energiatehokkuusrahoissa ja muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa. Pitkällä aikavälillä ne heikentävät myös ympäristön tilaa.

SUOJELUALUEVERKOSTO

Liiton esittämät Selkämeren ja Sipoonkorven kansallispuistot perustettiin. Liiton vaatimus soidensuojelun täydennysohjelmasta saatiin hallitusohjelmaan. Liiton vuosia ajamat KuntaMETSO-rahat tuottivat monissa kunnissa ja seurakunnissa luontoselvityksiä, jotka johtivat myös suojelualueiden perustamiseen.

Liitto osallistui EU:n Natura 2000 -kohteiden hoito- ja käyttösuunnitelmien biogeografisen seminaarin 2012 valmisteluun. Lisäksi liitto seurasi yhdessä piirien ja yhdistysten kanssa Natura-alueille kohdistuvia hankkeita (mm. Sakatin kaivoshanke Viiankaavalla).

Liiton ja BirdLifen esitys metsästysvapaiden lintuvesien verkostosta (2005) ei edennyt hallinnossa. Sitä vastoin Ramsarin kosteikkosopimuksen 40-vuotisjuhien yhteydessä liitto esitti Uudenmaan piirin kanssa sen suojelualueiden täydentämistä esimerkiksi Espoon Suomenojalla.

LAINSÄÄDÄNTÖ

Liitto seurasi aktiivisesti Metsähallituslain valmistelua saaden siirrettyä asian yli vaalien. Liiton ajama ympäristöministeriön itsenäisyys säilyi hallitusohjelmassa. Sen sijaan ympäristöhallinnon asemaan ELY-keskuksissa ei saatu parannusta.

Liitto osallistui monien säädösten uudistukseen. Merkittävimmät uudet lait olivat vesilaki, kaivoslaki ja jätelaki. Esimerkiksi kalastuslain, metsälain ja ympäristönsuojelulain uudistukset jatkuivat vuoden yli. Lisäksi liiton esittämät luonnonsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistukset saatiin hallitusohjelmaan. Merkittävä voitto oli, että liitto sai luonnolle turmiollisen maastoliikennelain uudistuksen pysäytettyä toistaiseksi.

Liitto osallistui aktiivisesti myös teollisuuden päästödirektiivin seurantaryhmiin. Sitä vastoin liitolle ja EEB:lle tärkeät maaperädirektiivi ja muutoksenhakuoikeusdirektiivi eivät edenneet EU:ssa.

Liitto keräsi tietoa eri lakien ongelmista uusia lakialoitteita varten. Liitto toimi yhdessä piirien ja yhdistysten kanssa valtakunnallisesti tärkeiden ennakkopäätösten saamiseksi ja säädösten tarkentamiseksi ympäristölainsäädännön ongelmakohdissa. Vuoden aikana tuli entistä enemmän yhteydenottoja ympäristörikosasioista. Niistä pidettiin puheenvuoro SYKE:n ympäristörikospäivillä ja valmisteltiin yhteistyötä toimittajien kanssa vuonna 2012.

Liitto edisti yhdessä piirien ja paikallisyhdistysten kanssa suojelu-, kaavoitus-, ympäristö- ja vesilupa- sekä yva/sovaasioita neuvonnalla ja tiedotuksella. Aluetyöntekijöiden päi-

SIPOONKORVEN KANSALLISPUISTO

perustettiin osin Luonnonsuojeluliiton aktiivien työn ansiosta. Sen luontoarvot ovat monipuoliset ja merkittävät: alueella on matalia merenlahtia, rannikon reheviä lehtoja, kallioluontoa, hoidettuja perinneympäristöjä ja savikkoalueen virtavesiä. Uusi kansallispuisto on myös tärkeä virkistysalue pääkaupunkiseudun asukkaille.

REIJO NENONEN/VASTAVALO

villä järjestettiin kaavoituksesta sekä uusista laeista koulutusta. Tuulivoiman sijoituksesta ja tarvittavista selvityksistä tehtiin yhdessä BirdLifen ja WWF:n kanssa piireille ja yhdistyksille tarkistuslista. Merialueiden suunnittelun vauhdittamiseksi järjestettiin yhdessä Uudenmaan piirin kanssa merkkaavoitusilta.

Liitto puolusti jokamiehenoikeuksia ja lähivirkistysalueita muun muassa Ulkoiluforumin ja sen kanssa järjestetyn jokamiespäivän avulla. Kaavoitusta seurattiin esimerkiksi vapaiden rantojen puolustamiseksi. Liitto tuki muun muassa työtä Inarin rantakaavojen parantamiseksi ja Östersundomin vaihtoehtokaavaa.

Toimintavuoden aikana kiinnitettiin huomiota EU:n ympäristöä koskevien direktiivien kansallisen toimeenpanon epäkohtiin. Piirejä avustettiin muun muassa allin kevätmetasäystä ja merimetson tappolupia koskevissa valituksissa sekä liito-oravaa koskevissa asioissa. EU-tuomioistuimessa avustettiin Lapin piiriä ns. arseenipolun jutussa.

BUDJETTI- JA EU-RAHASTOTYÖ

Liitto sai lisäyseytyksiään metsien, Itämeren ja kansallispuistojen rahoituksesta hallitusohjelmaan ja vuoden 2012 budjettiin. Lisäksi hallitusohjelmaan saatiin lupauksia haitallisten tukien selvittämisestä ja ekologisen verouudistuksen kehittämisestä.

Liitto osallistui aktiivisesti EU:n seuraavan ohjelmakauden 2014–2020 valmisteluun eri ministeriöiden työryhmissä ja yhteistyössä monien EU:n ympäristöjärjestöjen kanssa. Piirejä innostettiin hakemaan rahoja nykyisen ohjelmakauden loppuvaroista.

KANSAINVÄLINEN LUONNONSUOJELUTYÖ

Liitto osallistui keskeisimpiin kansainvälisiin luonnonsuojelukokouksiin sekä niitä koskevien Suomen ja EU:n kantojen valmisteluun YM:n kansainvälisten biodiversiteettiasioiden työryhmissä.

Liitto osallistui Eurooppalaisen ympäristötoimiston (EEB) biodiversiteettityöryhmään, maataloustyöryhmään, vesityöryhmään, maaperätyöryhmään ja lakityöryhmään. EU-rahastotyössä toimitettiin yhteistyössä myös kansainvälisten järjestöjen (EEB, CCB, Fisheries Secretariat, Forests and the European Union Resource Network FERN, Shark Alliance ym.) kanssa. Lisäksi liitto on IUCN:n ja sen Suomen komitean jäsen.

Liitto osallistui muun muassa FERN:in metsiä ja bioenergian kestävyttä käsittelevään hankkeeseen 2011–2012 sekä Siemenpuusäätiön ja IWG:n luonnonsuojeluaiheisen kehitysyhteistyöhankkeen kehittelyyn.

2.8. Lähialueyhteistyö

Liiton Venäjä-koordinaattori laati keväällä analyysin kansainvälisesti arvokkaista luontoalueista Luoteis-Venäjällä. Tulokset julkaistiin Suomen ja Venäjän ympäristöhallinnon Luonnonsuojeluverkoston arviointiyhteishankkeen loppujulkaisussa.

Vuoden tärkeimpänä toimintamuotona oli tukea luonnonsuojelujärjestöjen ja tutkijoiden yhteistyöverkosta, jon-

ka tiimoilta Luonnonsuojeluliitto järjesti mm. kaksi Luoteis-Venäjän alueen seminaaria.

Liitto vetosi yhdessä venäläisten luonnonsuojelujärjestöjen kanssa presidentti Tarja Haloseen, jotta hän ottaisi Laatokan kansallispuiston esille Venäjän presidentin ja valtiojohdon kanssa käytävissä keskusteluissa. Näin myös tapahtui, ja Venäjän johto lupasi perustaa puiston. Vuoden aikana Karjalan hallitus päätti tukea puiston perustamista.

Liiton asiantuntijat tekivät yhdessä Karjalan SPOK-järjestön kanssa videon, jossa esiteltiin pohjoismaista metsätaloutta ja sen riskejä. Syksyllä liitto esitteli yhdessä SPOK:in kanssa toimintansa tuloksia Suomi-Venäjä -metsäforumille.

2.9. Kehitysyhteistyö

Liitto käynnisti ensimmäisen kehitysyhteistyöhankkeensa Madagaskarilla. Vuoden mittaisessa pilottivaiheessa tuettiin yhdessä paikallisen Vakanala-järjestön kanssa tuhoutuneiden luonnonmetsien uudelleenmetsitystä maan lounaisosassa. Hanke oli tuloksekas, mutta yhteistyö Vakanalan kanssa ei toiminut parhaalla mahdollisella tavalla, minkä vuoksi yhteistyöverkosta laajennettiin toisiin järjestöihin jatkotyön helpottamiseksi.

Vuoden aikana valmisteltiin myös hankkeen toista osiota, jossa on tarkoitus kehittää Madagaskarille satelliittipohjainen metsien monitorointijärjestelmä. Vuoden lopussa järjestettiin valtakunnallinen seminaari ja workshop, jossa koottiin tähän mennessä kertynyt tieto metsien monitoroinnista ja tehtiin suunnitelma yhteistyöhankkeelle *Collaboration on Madagascar forest mapping*.

2.10. Muut hankkeet ja kampanjat

LUONTOHAASTE

Kunnille ja seurakunnille kohdistettua Luontohaaste-kilpailua jatkettiin toista vuotta. Kilpailussa palkittiin yksi kunta ja yksi seurakunta, jotka olivat vuoden aikana tehneet suojelupäätöksen alueellaan. Kriteereinä kilpailussa olivat sekä suojeluarvot että virkistysmahdollisuuksien tukeminen. Eriytyisenä painopisteenä oli luonnon hiilivarastojen turvaaminen. Kilpailuun osallistui yhdeksän kuntaa ja seurakuntaa ja suojelualueita syntyi yhteensä 940 ha. Voittajiksi valittiin Seinäjoen kaupunki ja Haapajärven seurakunta.

EKOSYSTEEMIPALVELU-HANKE

Luonnonsuojeluliitto osallistui Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamaan ekosysteemipalvelu-hankkeeseen (*Naturlig tillväxt – den ekonomiska värderingen av ekosystemtjänster och välfärd i nordiska kommuner*) yhdessä Ruotsin, Suomen ja Tanskan luonnonsuojeluliittojen sekä Natur och Miljön kanssa.

Hankkeen tarkoituksena oli kartoittaa ja arvottaa keskeisiä ekosysteemipalveluja kolmessa pohjoismaisessa kunnassa. Suomesta oli mukana Raaseporin kaupunki. Tavoitteena oli saada kunnat sisäistämään ekosysteemipalvelu-käsite ja ottamaan se huomioon päätöksenteossa. Hankkeessa sovellettiin julkaisussa ”TEEB for local and regional policy makers” kuvattua prosessia kunnissa pidetyissä workshoppeissa.

"SUOMI – POHJOLAN JAPANI?", kysyi Suomen luonnonsuojeluliiton banderolli 15.3.2011 eduskuntatalolla järjestetyssä kynttilämielenosoituksessa, jossa sadat ihmiset muistivat Japanin Fukushiman ydinvoimalaonnettomuuden uhreja. Japanin katastrofi osoitti koko maailmalle ydinvoiman vaarallisuuden.

JANNE KÄPYLEHTO

Ympäristönsuojelu

SUOMEN ILMASTO- JA MUUTA YMPÄRISTÖPOLITIikkaa määrittelevät pitkälti kansainväliset sopimukset sekä Euroopan unionin toiminta. Luonnonsuojeluliitto pyrki vaikuttamaan siihen, millaista politiikkaa Suomi harjoittaa EU:ssa. Lisäksi pyrittiin vaikuttamaan Euroopan unionin ympäristölinjauksiin suomalaisten Euroopan parlamentin jäsenten ja Eurooppalaisen ympäristötoimiston (EEB) avulla. Aihekohtaisesti yhteistyötä tehtiin myös muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa.

Ympäristönsuojelun päätavoitteet toimintavuonna olivat:

- Suomen kantoihin vaikuttaminen, jotta Suomi alkaisi ajaa EU:n päästövähennystavoitteen nostamista 20 prosentista 30 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä;
- Energian ja materiaalien säästön nostaminen niille kuuluvaan asemaan yhteiskunnalliseksi ykkösaieheksi;
- 20 prosentin kasvu Ekoenergia-merkityn sähkön myynnissä vuoden 2011 aikana verrattuna vuoden 2010 loppuun;
- Ekoenergia-merkin kansainvälistymisen valmistelu niin, että merkki voidaan lanseerata Virossa ja Venäjällä vuonna 2012; sekä
- Rahoituksen löytäminen, jotta työtä kestävän tuotannon ja kulutuksen hyväksi olisi mahdollista tehdä aktiivisesti ja pitkäjänteisesti.

Kahden ensimmäisen päätavoitteen osalta tehtiin aktiivista vaikuttamistyötä sekä poliittisten päätöksentekijöiden että virkamiesten suuntaan. Tavoite siitä, että Suomi siirtyisi kokonaisuudessaan ajamaan 30 prosentin päästövähennystavoitetta EU:ssa, ei onnistunut. Kuitenkin liiton yhdessä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa tekemän työn tuloksena uusi hallitus sitoutui selvittämään tavoitteen kiristämisen vaikutuksia. Lisäksi osa puolueista otti selkeästi myönteisen kannan tavoitteen kiristämiseen. Myös uusi ympäristöministeri on esittänyt tavoitteen kiristämistä tukevia kannanottoja.

Energiansäästö ei taluskriisin jaloissa noussut aivan yhteiskunnalliseksi ykkösaieheksi, mutta sen merkitys on silti vahvistunut. Luonnonsuojeluliiton negawattineuvonta on saanut paljon positiivista huomiota ympäri maata niin tiedotusvälineissä kuin hankkeeseen ilmoittautuneina taloyhtiöinä. Lisäksi liitto osallistui aktiivisesti energiatehokkuusdirektiivistä käytyyn keskusteluun muun muassa työ- ja elinkeinoministeriön EURATOM- ja energijaostossa sekä julkisten kannanottojen myötä. Liitto jatkoi myös aktiivista tiedottamista rakentamiseen liittyvistä kysymyksistä yhteistyössä passiivitaloja rakentavan GreenBuild Oy:n kanssa.

Ekoenergiassa ei 20 prosentin kasvu toteutunut. Ruotsalaisen Bra Miljövalin toteuttamien kriteeritiukennusten seurauksena Ekoenergian myynti laski ennakkotiedon mukaan alle terawattituntiin eli kolmanneksen vuoteen 2009 verrattuna. Keskimääräinen yritysکوhtainen Ekoenergian myynti kuitenkin kasvoi ennusteiden mukaan 40 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Ekoenergian kansainvälistyminen lähti toden teolla käyntiin, mutta ei ennakkosuunnitelmien mukaisesti Venäjältä ja Virossa, vaan laajemman yhteistyön kautta eurooppalaisen RECS-Internationalin kanssa.

Kestävän tuotannon ja kulutuksen hyväksi tehtävään työhön ei onnistuttu saamaan rahoitusta, vaikka rahoitushakemuksia jätettiin kymmenkunta.

RESURSSIT

Ympäristönsuojelutoimintaa ohjasi muodollisesti ympäristönsuojeluvaiokunta, mutta käytännössä sisältötyötä määrittivät energia- ja ilmastotoimikunnan sekä kestävän tuotannon ja kulutuksen toimikunnan listoilla käyty keskustelu. Ympäristönsuojelutiimiä johti ympäristönsuojelupäällikkö Jouni Nissinen. Tiimissä toimivat vuoden aikana seuraavat työntekijät: ilmastovastaava ja 1.5. alkaen osittain ekoenergiavastaava Venla Virkamäki, ekoenergiavastaava Riku Eskelinen, ekoenergiavastaava Teemu Kettunen (virkavapaalla 1.5. alkaen) ja energiatehokkuusasiantuntija Janne Käpylehto 1.3. alkaen sekä lyhyemmissä työsuhteissa kehitystiedotushankkeen osa-aikainen koordinaattori Minna Sumelius, vapaaehtoisuustyöntekijä Steven Vanholme ja harjoittelija Iina Heikkilä.

Hankerahoitusta saatiin seuraaviin tehtäviin:

HANKE	RAHOITTAJAT	TYÖNTEKIJÄT
Ilmasto- ja energiatyö	Greenbuild Oy	Venla Virkamäki
Kaikilla raiteilla kestävälle tielle – EU:n liikennepolitiikan opetukset Suomelle	UM:n EU-tiedotus	Venla Virkamäki
Ekoenergia-hanke	sähkökäyttäjät	Riku Eskelinen Teemu Kettunen (Steven Vanholme)
Rio+20: kestävän kehityksen toteuttaminen	UM:n kehitystiedotus	Minna Sumelius
Madagaskar-hanke	UM:n kehitysyhteistyöosasto	Eija Palosuo ja Titta Lassila
Asumisen energiatehokkuushanke	Tapiola-yhtiöt ja Motiva	Janne Käpylehto

Ympäristönsuojelutiimi valmisti kaikkiaan 20 lausuntoa ja 25 tiedotetta.

3.1. Ilmasto- ja energiavallankumous

Luonnonsuojeluliiton ilmasto- ja energiapolitiittisen toiminnan painopisteenä oli ilmastopolitiikan tavoitteiden tiukentaminen sekä energiansäästön merkityksen korostaminen. Tavoitteissa edistyi jossain määrin. Vaikka Suomi ei siirtynyt ajamaan 30 prosentin päästövähennystavoitetta, hallitusohjelmaan saatu kirjaus tavoitteen kiristämisen selvittämisestä oli jo erävoitto. Liitto osallistui näkyvästi myös kansainvälisistä ilmastoneuvotteluista käytyyn keskusteluun erityisesti metsien ilmastovaikutusten osalta.

Keväällä 2011 liiton ilmasto- ja energiapolitiittinen vaikutaminen kohdistui ennen kaikkea eduskuntavaaleihin sekä niiden jälkeisiin hallitusneuvotteluihin. Ilmastovastaava osallistui merkittävällä tavalla liiton Ei pöllöjä eduskuntaan -kampanjaan ja kiersi myös kentällä kertomassa vaaliteemoista, joissa ilmastokysymykset olivat tärkeällä sijalla. Liiton aktiiviset järjestivät lukuisia vaalililaisuuksia, joissa puhuttiin myös ilmastoteemoista. Helsingissä ja Oulussa järjestettiin erilliset ilmastoihmiset vaalililaisuudet Ilmasto pelissä -otsikolla.

Liitto edisti energiansäästöä muun muassa negawattihankkeella, osallistumalla asunotomessuprojektin kautta tiedottamiseen rakentamisen energiansäästämismahdollisuuksista sekä vaikuttamalla energiansäästödirektiivin sisältöön.

Paikallisissa ilmastotyöissä toiminta keskittyi yhdistysten ja piirien tukemiseen esimerkiksi näiden ottaessa kantaa kuntien ja maakuntien ilmastostrategioihin. Syksyllä 2011 aloitettiin liiton ohjelmatyö kuntavaaleihin 2012, joissa pyritään nostamaan esille erityisesti kuntien mahdollisuuksia ilmastotoimien tekemiseen. Fossiilidieetikampanjaa valmis-

teltiin muun muassa energia- ja ilmastotoimikunnan kokouksessa sekä liiton syyspäivillä syyskuussa 2011.

Energiapolitiikassa painopisteenä oli Ekoenergia-merkin kehittäminen sekä vaikuttamistyö turpeen energiakäytön lopettamiseksi. Liiton vaikuttamistyön tuloksena uusi hallitus sitoutui vähentämään turpeen käyttöä suunnitelmallisesti sekä nostamaan turpeen verotusta maltillisesti. Vaikka turpeen verotuksen kiristyminen vuonna 2012 ei ollut riittävä, oli se silti voitto liiton sinnikkäälle vaikuttamistyölle.

Keskustoimistolla tapahtuneiden henkilöstö- ja toimenkuvamuutosten seurauksena voimalahankkeiden vaikuttamistyötä ei pystytty tekemään suunnitellussa määrin. *Luonnonsuojelija*-lehdessä esiteltiin kuitenkin Suomen suurimpia turvetta käyttäviä voimalaitoksia. Lisäksi liitto pyrki erilaisin keinoin nostamaan julkisuuteen kahta yksittäistä suurta voimalahanketta, Kristiinankaupungin turvevoimalahanketta sekä Turun energian monipolttovoimalahanketta. Lisäksi voimalahankkeisiin vaikuttaminen on noussut esiin fossiilidieetikampanjan suunnitelmissa.

Ilmastopolitiittisesti tärkeimmät saavutukset olivat hallitusohjelmaan tehdyt kirjaukset hiilineutraalin Suomen tavoitteesta, sitovan ilmastolain valmistelusta sekä öljyriippuvuuden vähentämisestä.

Liikennevaikuttamisessa tärkein työ tehtiin syyskuussa 2011, jolloin liitto osallistui näkyvästi Liikkujan viikkoon. Liitto järjesti ulkoministeriön Eurooppa-tiedotustuen avulla liikennepoliittisen seminaarin, jossa puhujana oli muun muassa Liikenneviraston pääjohtaja. Lisäksi liitto julkaisi liikennepoliittisen julkaisun, jota on jaettu eri puolille Suomea. Julkaisussa esiteltiin EU:n liikennepolitiikan uusia ajatuksia sekä liikennejärjestelmän kehittämistä siten, että yksityisautoilun tarve sekä tavaraj- ja lentoliikenteen suoritteet vähenevät.

Liitto puhui myös kevyen- ja joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamisen puolesta. Liikkujan viikolla järjestetty Autottoman päivän ruusujen jakamistempaus onnistui hyvin ja sai myönteistä julkisuutta eri medioissa. Liitto otti myös kantaa ruuhkamaksujen puolesta.

Ilmastotyötä johti ilmastovastaava, ja työhön osallistui energia- ja ilmastotoimikunta puheenjohtaja Helvi Heinonen-Tanskin johdolla.

NEGAWATTINEUVONTA

Luonnonsuojeluliiton energianeuvonnan pääyhteistyökumppaneina olivat vuonna 2011 Kuluttajien energianeuvonta sekä Tapiola-konserni, joista jälkimmäisen kanssa jatkuu hanketyö vuonna 2012. Hanke tarjoaa energiatehokkaita ratkaisuja asunto-osaakeyhtiöille ja pientaloille toteuttamalla energiakartoituksia. Vuoden 2011 aikana hankkeesta ja kartoituskäynneistä syntyi 17 lehtiartikkeliä.

Hanke järjesti lokakuussa 2011 asumisen ja rakentamisen seminaarin, jonka avasi asunto- ja viestintäministeri Krista Kiuru. Kartoitettaviin asunto-osaakeyhtiöihin pyritään järjestämään teemailta – vuonna 2011 niitä järjestettiin kaksi kappaletta. Negawattineuvonta tarjosi myös sähköposti- ja puhelinneuvontaa. Energiatehokkuusasiantuntija Janne Käpylehto osallistui useisiin seminaareihin puhujana ja toimi rakennusten energiatehokkuusdirektiivin kansallisen soveltamisen työryhmässä (EPBD) pysyvänä jäsenenä.

AUTOTTOMANA PÄIVÄNÄ 22.9.2011 ilahdutettiin julkisen liikenteen valinnoita ihmisiä ruusuin. Suomen luonnonsuojeluliitto ja Uudenmaan piiri jakoivat ruusuja Helsingin Kampissa.

3.2. Ekoenergiaa sinullekin!

Ekoenergia-merkille vuosi 2011 oli ensimmäinen kokonainen vuosi uusien tiukempien kriteerien ollessa voimassa sekä Suomessa että muissa Pohjoismaissa. Kriteeritiukennusten takia merkin kriteerit täyttävä tuotanto putosi alle puoleen edellisvuodesta. Muutos kosketti Ekoenergiaa myyvistä yrityksistä eniten Fortumia, joka ei enää vuoden 2011 aikana kyennyt myymään kaikkea kotitaloussähköään Ekoenergiana kuten se aiempina vuosina oli tehnyt.

Kriteeritiukennusten seurauksena Ekoenergian myynti laski ennakkotiedon mukaan alle terawattituntiin eli kolmanneksen vuoteen 2009 verrattuna. Keskimääräinen yritysکوhtainen Ekoenergian myynti kuitenkin kasvoi ennusteiden mukaan 40 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Alkuvuodesta 2011 Ekoenergialla oli valtakunnallinen katumainoskampanja 27 paikkakunnalla ulkomainontaa tekevä JCDcaux:n kautta. Ekoenergian Facebook-sivujen fanimäärä kasvoi vuoden aikana reippaasti ja oli vuoden lopulla jo yli 4000 henkilöä. Vuoden 2012 osalta solmittiin sopimus Uneton48-lyhytelokuvakilpailusta, jonka pääteemana tulee olemaan Ekoenergia.

Vuoden aikana merkin piiriin tuli yksi uusi yritys, Tammi-saaren Energia, joka aloitti sekä Ekoenergia-merkityn sähkön että kaukolämmön myynnin. Ekoenergia-merkkiin liittyivät myös ensimmäiset biokaasulaitokset, jotka sijaitsevat Kiteellä ja Hämeenlinnassa.

VESIVOIMAN YMPÄRISTÖRAHASTO

Kraft&Kulturin myymästä Ekoenergiasta kertyneistä vesivoimarahastovaroista tuettiin Puroista syntyy virta -hanketta Pohjois-Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla. Hankkeesta liiton johtamat talkoolaiset kunnostivat alueen taimenvesiä ja autoivat taimenen emokalakannan luomisessa Karvianjoelle. Fortumin Ekoenergia-rahastosta puolestaan tuettiin Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) laajaa tutkimusta Oulujoen ja Iijoen lohi-istutuksista sekä jatkettiin raakku-, lohi- ja taimenkantoja elvyttävän hankkeen tukemista Mustionjoella Raaseporissa. Vattenfallin Ekoenergian myynnistä kertyneillä rahastovaroilla tuettiin ankeriaan suojelua Etelä-Ruotsissa. Rahastosta käytettiin vuoden aikana yhteensä yli 200 000 euroa vesivoiman ympäristöhaittojen korjaamiseen.

LIITON PIIRIT JA PAIKALLISYHDISTYKSET
järjestivät vuonna 2011 lukuisia perinne-
maisematalkoita. Pirkanmaan luonnonsuojelu-
piirin talkooleirillä tehtiin kesäisiä perinnetöitä:
niitettiin, siirrettiin lampaita, ennallistettiin
lähdettä ja hoidettiin pihan perinnekasveja.

TOMMI TAIPALE

Järjestötoiminta

JÄRJESTÖTOIMINNAN PAINOPISTEITÄ VUONNA 2011 OLIVAT:

- vapaaehtoisen kansalaistoiminnan arvon ja merkityksen nostaminen osana Euroopan vapaaehtoistoiminnan vuotta;
- jäsenmäärän kasvattaminen ja jäsenhuollon kehittäminen; sekä
- toiminnan suunnitteluun ja tulevaisuuden liitto-organisaatorakenteeseen liittyvät kehittämishankkeet.

Järjestötoiminnan toimintasuunnitelma toteutui pääosin suunnitellusti. Liitossa tehtävä vapaaehtoistyö nousi hyvin esille, kun Luonto- ja ympäristöviikon sekä Luonnonkukkien päivän järjestelyissä oli mukana ennätysmäärä vapaaehtoistoimijoita. Valtuuston sääntömääräisiin kokouksiin osallistuttiin kattavasti, ja ensimmäistä kertaa järjestetty luottamustoimien ja aktiivien tapaaminen, Syyspäivät, keräsi lähes sata osallistujaa. Loppuvuodesta valittiin toisen kerran Vuoden Paikallisyhdistys.

Kevään 2010 liittokokouksen päätöksiin liittyvät kehittämishankkeet – toiminnan suunnittelun kehittäminen sekä tulevaisuuden liittorakenteen kehitystä valmisteleva työ – etenivät suunnitelmien mukaisesti. Paikallisyhdistysten ja piirien mallisääntöuudistus siirrettiin tehtäväksi seuraavan liittokokouksen jälkeen, koska liiton sääntöihin on tulossa muutoksia, jotka täytyy ottaa mallisääntöissä huomioon.

Luonnon hiilivarastojen teemavuosi sekä Ei pöllöjä eduskuntaan -eduskuntavaalikampanja näkyivät hienosti piirien ja yhdistysten toteuttamien retkien ja tapahtumien sisällöissä.

Uudistettu Yhdistysnetti julkistettiin keväällä. Sen sisällön kehittäminen jatkuu. Esimerkiksi yhdistyksille ja piireille suunnattu tietopaketti opiskelijaharjoittelijoiden käyttämisestä päätettiin tuottaa Yhdistysnettiin vuoden 2012 aikana. Sisäisen viestinnän kehittämissuunnitelma sekä jäsenhuollon kehittämiseen liittyvä sähköinen uutiskirje siirtyivät seuraavalle vuodelle. Jäsenmäärätavoitetta ei saavutettu, vaikka Hanki yksi uusi jäsen -pääkampanja, ylitti tavoitteensa. Jäsenmäärä laski 1,9 prosentilla, mikä johtui Face to face -kampanjaan liittyneistä ongelmista.

RESURSSIT

Liiton järjestötoiminnasta vastasi vs. järjestöpäällikkö Heini Jalava 31.5. asti ja 1.6. alkaen järjestöpäällikkö Tarja Ketola. Järjestösuunnittelijana 1.6. alkaen toimi Heini Jalava

ja hänen sijaisenaan alkuvuoden toimi Sinikka Kunttu. Järjestöyksikössä työskenteli lisäksi määräaikainen järjestöasistentti Milla Aalto 31.5. saakka, ja hänen työtään määräaikaisena järjestökoordinaattorina jatkoi Sinikka Kunttu vuoden loppuun. Järjestöyksikössä työskentelivät myös aluepäälliköt Hannu Klemola (Turku), Kaarina Tiainen (Lappeenranta) ja Merja Ylönen (Oulu). Luonnonkukkien päivän koordinaattorina toimi Sinikka Kunttu ja kausiavustajana Marja Haatanen (Turku) 1.4-31.5. Geologian päivää koordinoi Hannele Ahponen luonnonsuojeluyksiköstä. Norppalähetteläinä toimivat Niina Hätinen ja Heidi Häkkinen 7.3.-7.5. ja Face-to-face -kampanjan koordinaattorina toimi Elina Karhu 1.2.-30.6. sekä 1.-31.12.

4.1. Luonnonsuojelupiirit ja Luonto-Liitto

Luonnonsuojeluliiton jäseniä ovat 15 luonnonsuojelupiiriä ja nuorisoyhdistys Luonto-Liitto.

Vuonna 2011 kolmessa piirissä työskenteli koko vuoden Luonnonsuojeluliiton osa-aikainen aluepäällikkö. Muut piirit palkkasivat aluetuen avulla osa-aikaisen toimihenkilön.

Piirien asema maakunnallisina vaikuttajina säilyi vahvana. Erityisesti soiden-, metsien- ja vesiensuojelu, kaavoitus sekä energia- ja ilmastokysymykset työllistivät piirejä.

Luonnon hiilivarastojen teemavuosi näkyi piirien toiminnassa monin tavoin. Teemaan liittyen järjestettiin useita koulutustilaisuuksia ja seminaareja. Teema näkyi myös piirien järjestämien kurssien sisällöissä sekä verkkosivuilla ja piirien omissa julkaisuissa.

Luonto-Liitto on lasten ja nuorten luonnonharrastus- ja ympäristönsuojelujärjestö, jonka tavoitteena on vaikuttaa yhteiskuntaan siten, että luonnon monimuotoisuus säilyy ja luonnon itseisarvo tunnustetaan.

Luonto-Liiton vuoden 2011 toiminnassa oli neljä pääteemaa. Ympäristökasvatustyössä tavoitteena oli näkyvyyden lisääminen, kerhotoiminnan laajentaminen ja metsäkasvatukseen liittyvän yhteistyön vahvistaminen. Ympäristöpoliittisessa toiminnassa tavoitteena oli luonnonharrastus- ja ympäristöpoliittisen toiminnan lähentäminen toiminnan kokemuksellisuutta vahvistamalla.

Luonnonharrastuksessa painotettiin luonnontuntemuksen edistämistä sekä Pihka- ja Karpalo-merkkien sisältöjen aktiivisempaa käyttöä kerhoissa, leireillä ja retkillä. Järjestötoiminnassa keskityttiin viestintään ja verkkomarkkinoinnin kehittämiseen.

4.2. Paikallisyhdistykset

Luonnonsuojeluliitolla oli vuoden lopussa 181 paikallisyhdistystä. Yhdistysten määrä laski yhdellä, kun Haukiputaan luonnonsuojeluyhdistys purkautui ja jäsenet liitettiin Oulun luonnonsuojeluyhdistykseen.

Paikallisyhdistykset osallistuivat aktiivisesti liiton Hiilivara-teemavuoteen sekä vuosittaisiin teemapäiviin. Yhdistykset järjestivät vuoden aikana satoja retkiä, kursseja ja talkoita muun muassa metsiin, soihin ja kasveihin liittyen. Kaavoitus- ja maankäyttöasiat sekä muu vaikuttaminen työllistivät valta-

LIITOKOKOUS TEHTÄVÄ VAPAAEHTOISTYÖ NOUSI HYVIN ESILLE, KUN LUONTO- JA YMPÄRISTÖVIIKON SEKÄ LUONNONKUKKIEN PÄIVÄN JÄRJESTELYISSÄ OLI MUKANA ENNÄTYSMÄÄRÄ VAPAAEHTOISTOIMIJOITA.

osaa yhdistyksiä. Monet järjestivät myös lapsille ja perheille suunnattua toimintaa.

Liiton Yhdistysnetissä julkaistiin paikallisyhdistysten ja piirien aktiiville suunnattua järjestökirjettä. Yhdistystoiminnan kannalta ajankohtaisista ja tärkeistä asioista tiedotettiin neljä kertaa.

Liitto julkisti toisen kerran Vuoden Paikallisyhdistys -kilpailun. Palkinnon tarkoituksena on antaa vuosittain tunnustus aktiiviselle paikallistason toimijalle. Vuonna 2011 palkittiin paras tempaus. Se oli Keski-Karjalan Luonnon järjestämä Hatunvaaran hanhiviikot, joka järjestettiin 18.9.-22.10. Yhdistys palkittiin 500 euron lahjakortilla, kunniakirjalla ja kirjapalkinnolla syysvaltuuston kokouksessa Tampereella 26.11.

4.3. Jäsenet

HENKILÖJÄSENET

Luonnonsuojeluliiton jäsenmäärä väheni edellisvuodesta 558 jäsenellä eli 1,9 prosenttia.

Maksaneita jäseniä oli joulukuun alussa 29 957. Muutos on valitettava ja johtui alkuvuodesta Face to face -kampanjassa tapahtuneista käännteistä. Poliisihallituksen rahankeräyslupapäätöksen mukaan liitto ei saanut toimeenpanna enää lahjoittajajäsenten hankintaa F2F-kampanjan muodossa. Uusia jäseniä liittyi vuoden aikana 2016, toisin sanoen 991 edellisvuotta vähemmän.

JÄSENLAJI	2011	2010	MUUTOS %
Varsinaisia jäseniä	23 609	23 659	-0,2
Lahjoittajajäseniä	3368	3 965	-0,2
(Face to face -kampanjalla)			
Lahjoittajajäseniä	540	543	-0,5
Perhejäseniä	1946	1 938	+0,4
Opiskelijajäseniä	494	410	+17
Yhteensä	29 957	30 515	-1,9

Luonnonsuojeluliiton ja Luonto-Liiton jäsenmäärä oli yhteensä 35 649, karttuen vuoden aikana 222 jäsenellä.

Luonto-Liiton omien sääntöjen mukainen jäsenmäärä kasvoi ilahduttavasti vuoden aikana yli 8 prosenttia, noin 600 uudella jäsenellä. Vuoden lopussa jäseniä oli 7 124. Jäsenmäärään luetaan kahden edellisen kalenterivuoden aikana jäsenmaksun maksaneet henkilöt. Luonnonsuojeluliitolle nuorisojäsenmaksun maksaneita oli 5 692 jäsentä, 780 enemmän kuin edellisellä vuonna. Lisäksi Luonto-Liitolla oli lasten kerhotoiminnassa 1 500 lasta, jotka eivät maksa jäsenmaksua.

JÄSENHANKINTA

Eniten uusia jäseniä liittyi verkkosivujen kautta (n. 800 jäsentä). Verkkosivujen merkitys jäsenhankintakanavana on kasvanut tasaisesti viimeisen neljän vuoden aikana.

HANKI YKSI UUSI JÄSEN -KAMPANJA

Luonnonsuojeluliiton jäsenistölle suunnatussa jäsenhankintakampanjassa jokaista jäsentä kannustettiin hankkimaan yksi uusi jäsen. Kun hankki uuden jäsenen, sai kiitokseksi uuden norppapaidan tai kolme numeroa Suomen Luonto -lehteä. Seitsemän kuukautta kestänyt kampanja onnistui yli odotusten, ja sen kautta saatiin lähes 500 uutta jäsentä.

FACE TO FACE -KAMPANJA

Keväällä Luonnonsuojeluliitto kokeili Face to face -kampanjaa varsinaisten jäsenten (32 euroa) hankkimiseksi. F2F-kampanjaa toteutettiin Helsingissä ja Tampereella. Kampanja oli käynnissä kahdeksan viikkoa ajoittuen huhti-toukokuulle, ja kokeilulla saatiin yli 200 uutta jäsentä.

PUHELINKAMPANJA

Suomen Luonto -lehden tilaajille ja sekä Luontokaupan asiakkaille suunnattu neljän viikon kampanja toteutettiin huhti-toukokuussa. Kampanjalla saatiin arviolta 200 uutta jäsentä.

Kampanjojen lisäksi Yhdistysnettiin tuotettiin yhdistysten omaa jäsenhankintaa tukeva paketti, ja liiton jäsenesite uudistettiin heti alkuvuodesta.

Jäsenmäärä ei kasvanut minkään piirin alueella kuluneen vuoden aikana. Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiirin jäsenmäärän kasvu johtui Salpausselän Luonnonystävät ry:n siirtymisestä Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin alueelta Etelä-Hämeen piiriin.

LUONNONSUOJELULIITON SYYSPÄIVÄT 3.-4.9.2011 keräsi lähes sata osallistujaa Lohjaan. Luottamustoimien ja aktiivien tapaaminen järjestettiin ensimmäistä kertaa. Työpajoissa etsittiin yhdessä vastauksia tämän hetken haasteisiin.

LUONTO-LIITON KEVÄTSEURANTAAN ilmoitettiin vuonna 2011 liki 16 000 havaintoa, ja seurantaan osallistui vajaat 900 luontoharrastajaa. Havaintoja saatiin noin 250 kunnasta eri puolilta Suomea.

PIIRI	JÄSENIÄ 2011	JÄSENIÄ 2010	MUUTOS %
Etelä-Häme	1628	1 304	+24,9
Etelä-Karjala	810	832	-2,6
Etelä-Savo	868	880	-1,4
Kainuu	297	314	-5,4
Keski-Suomi	1 762	1 877	-6,1
Kymenlaakso	997	1 017	-2,0
Lappi	1 210	1 322	-8,5
Pirkanmaa	2 926	2 928	-0,1
Pohjanmaa	1 137	1 171	-2,9
Pohjois-Karjala	1 004	1 023	-1,9
Pohjois-Pohjanmaa	1 584	1 641	-3,5
Pohjois-Savo	1 217	1 232	-1,2
Satakunta	1 109	1 121	-1,1
Uusimaa	10 041	10 387	-3,3
Varsinais-Suomi	3 313	3 416	-3,0
Ulkolaiset	54	50	8,0
Koko maa	29 957 3	0 515	-1,8

JÄSENHUOLTO

Liitto toteutti toisen kerran lahjoittajajäsenille suunnatun puhelinkampanjan. Kampanjan tavoitteena oli kuukausilahjoituksen korottaminen, liiton ajankohtaisesta toiminnasta kertominen sekä jäsenyyden vahvistaminen. Kampanja onnistui yli odotusten.

Kerran vuodessa kaikille jäsenille postitettava jäsenmaksukirje uudistettiin, samoin kuin uuden jäsenen tervetulopaketti.

Jäsenet saivat käyttöönsä sähköisen eAsiointi-palvelun, jossa jäsenet voivat päivittää yhteystietojaan ja tulostaa tarvittaessa jäsenkortin. Jäseniä kannustettiin siirtymään ympäristöä säästävään, sähköiseen eLaskuun mm. jäsenlehdessä.

KANNATUSJÄSENET

Yritykset voivat osallistua vapaaehtoiseen luonnon- ja ympäristönsuojelutoimintaan liittymällä Suomen luonnonsuojeluliiton kannatusjäseniksi. Kannatusjäsenien jäsenmaksut käytetään ajankohtaiseen toimintaan. Kannatusjäseninä oli vuoden lopussa 51 yritystä, kaksi vähemmän kuin edellisellä vuonna.

- **Aalto Oy**
- **Arkkitehtiyhtymä A6 Oy**
- **BaseN Oy**
- **Cloud9 Oy**
- **Dementiahoitokoti Dagmaria Oy**
- **EfiCode Oy**
- **Ekogen Oy**
- **Ekointernet Oy**
- **EuroNet Trading**
- **Galleria Karaija**
- **Genencor International Oy Hangon tehdas**
- **Hagson – Provitek Oy**
- **Hansaprint Oy**
- **Hiskinmäen Eläinsairaala Oy**
- **InDomo Oy Ltd**
- **JN-Solar**
- **Jyväskylän messut Oy**
- **Kesko Oyj**
- **Kon-Tiki Tours Oy**
- **Kotka Maretarium Oy**
- **Kuusakoski Oy**
- **Lappajärven Sähköpalvelu Oy**
- **Lassila & Tikanoja Oyj**
- **Länsi-Helsingin Kirjapito Oy**
- **Macpine Oy**
- **Mainostoimisto Media M1**
- **Metsäpalvelu Päivinen**
- **Mikebon Oy/Suomen Luontokauppa**
- **Moln Oy**
- **NorppaArt**
- **Oy Gardenia-Helsinki Ab**
- **Perniön Taimisto**
- **Pohjanmaan Kaluste Oy**
- **Prunus Asianajotoimisto Oy**
- **Raisio**
- **Riihimäen Messut Oy**

- **Sirkka Experience**
- **Sissy Oy**
- **SOK**
- **Stora Enso Oyj**
- **Suomen Bioteekki Oy**
- **Suomen Palautuspakkaus Oy**
- **Synthes Oy**
- **Taide ja Terapia**

- **Käännekohta Oy**
- **Tampereen Kalastusväline Oy**
- **Tapiola-ryhmä**
- **Teo-Pal Oy Ab**
- **Turotim Oy**
- **Uulatuote Oy**
- **Väritukku Oy**
- **YAP Oy**

ULKOJÄSENET

Ulkojäsenet ovat toimialueeltaan ja merkitykseltään valtakunnallisia järjestöjä, jotka kannattavat liiton tarkoituksia. Ulkojäsenien määrä on pysynyt ennallaan. Liiton ulkojäseninä olivat seuraavat 12 järjestöä:

- **Biologian ja maantieteen opettajien liitto**
- **BirdLife Suomi**
- **Marttaliitto**
- **Metsäalan Toimihenkilöliitto METO**
- **Metsänhoitajaliitto**
- **Metsästäjien Keskusjärjestö**
- **Suomen Kotiseutuliitto**
- **Suomen Luonnonvalokuvaajat**
- **Suomen Mehiläishoitajain Liitto**
- **Suomen Metsästäjäliitto**
- **Suomen Partiolaiset**
- **Työväen Urheiluliitto TUL**

4.4. Luonnonharrastus

Luonnonsuojeluliitto toteutti koulutustoimintaa yhteistyössä OK-opintokeskuksen ja Opintotoiminnan keskusliiton kanssa. Liitto käytti yhdessä piirien ja yhdistysten kanssa valtionapuun oikeuttavia opetustunteja yhteensä 258. Koulutustoimintaan saatiin valtionapua yhteensä 4 131,70 euroa. Tästä piirien ja yhdistysten järjestämille kursseille, leireille ja talkoisiin ohjautui suoraan 3 723,70 euroa.

Piirien kurseista, talkoista ja leireistä koottiin ensimmäistä kertaa yhteinen kooste sekä paperisena esitteenä että sähköisenä versiona. Vuoden aikana järjestettiin etenkin hiilivarastojen teemavuoteen liittyviä seminaareja, kurseja, ja talkoita. Erityisesti suoluontoa tuotiin esille retkien ja kursien kautta. Vuosittaisista teemapäivistä järjestettiin näkyvästi Luonto- ja ympäristöviikko, Luonnonkukkien päivä, Geologian päivä ja Hiljaisuuden päivä.

LUONTO- JA YMPÄRISTÖVIKKO

Luonto- ja ympäristöviikkoa vietettiin 14.–20.2. Viikkoon osallistui ennätysmäärä kirjastoja, noin 200. Kirjastoissa esiteltiin luonnon hiilivarastojen, soiden ja metsien, säilyttämiseen ja suojeluun liittyvää materiaalia sekä Luonnonsuojeluliiton, paikallisyhdistysten ja piirien sekä Luonto-Liiton toimintaa osana Euroopan vapaaehtoistoiminnan vuotta. Lisäksi järjestettiin teemaan liittyviä luentoja, kilpailuja ja näyttelyitä.

Teemaviikko näkyi hyvin paikallislehdissä. Sen järjestivät yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliitto, Luonto-Liitto ja Suomen kirjastoseura.

LUONNONKUKKIEN PÄIVÄ

Yhteispohjoismaista Luonnonkukkien päivää (19.6.) vietettiin Suomessa jo yhdeksättä kertaa. Päivän tavoitteena on

MATKALLA MAISEMAAN -perinnemaisemahanke valittiin vuoden Suomen paras maisemahanke -kilpailun voittajaksi. Luonnonsuojeluliiton perinnemaisemahanketta tuki VR-konserni. Kuvan mäkitervakko on yksi perinnemaisematalkoista hyötyneistä kasveista.

kasviharrastuksen ja -tuntemuksen lisääminen sekä yhteisten luontoelämysten tarjoaminen mahdollisimman monelle.

Luonnonkukkien päivän retkiä järjestettiin toimintavuonna Suomessa ennätysmäärä, 114 retkeä. Retkille osallistui kaikkiaan noin 2 600 kasveista kiinnostunutta, joista lapsia noin 300. Retkien oppaina toimi 186 kasviharrastajaa. Keskimäärin retkillä oli 23 osallistujaa. Vuoden teemalajina oli tähtitalvikki (*Moneses uniflora*).

Retkiä varten tuotettiin uusi teemalajiesite ja uudet lakit oppaille. Vanhoista materiaaleista käytössä olivat pikkujuliste, Suomen sata yleisintä kasvia -lista ja Suomen luonnonkasvien monimuotoisuus -esite.

Luonnonkukkien päivän järjestivät yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliitto, Luonto-Liitto, Natur och Miljö, Suomen biologian seura Vanamo, Societas pro Fauna et Flora Fennica, Metsähallituksen luontopalvelut, Luonnontieteellisen keskusmuseon kasvimuseo, Suomen ympäristökeskus, Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL, WWF Suomi ja Kasvityöryhmä.

GEOLOGIAN PÄIVÄ

Geologian päivää (17.9.) vietettiin toista kertaa. Päivän tavoitteena on edistää kokonaisvaltaista luonnon tuntemusta ja tuoda esille geologiaa osana luonnon monimuotoisuutta.

Päivän päätahtuma oli seminaari Porin Yyterissä. Seminaarin teemana oli maankohoamisrannikon geologia ja luonto ja siihen osallistui noin 90 biologian ja maantiedon

opettajaa, geologian asiantuntijaa ja harrastajaa. Seminaarin päätteeksi tehtiin retki Yyterin hiekoille ja annettiin julkilausuma ”Kokonaisvaltainen luonnon ymmärtäminen kouluopetukseen”. Viikonlopun aikana kymmenkunta liiton paikallisyhdistystä tai piiriä järjesti kaikille avoimia retkiä geologisesti mielenkiintoisiin kohteisiin omalla paikkakunnallaan.

Teemapäivä uutisoitiin näytävästi Satakunnan medioissa. Teemapäivän järjestivät yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliitto, Geologian tutkimuskeskus (GTK), Metsähallituksen luontopalvelut, Suomen kansallisen Geologian Komitea (SKGK) ja ympäristöministeriö.

HILJAISUUDEN PÄIVÄ

Hiljaisuuden päivää (8.10.) vietettiin kahdettatoista kertaa Hiljan nimipäivänä. Päivän tavoitteena on nostaa esille luonnonhiljaisten alueiden merkitystä ja suojelua sekä ympäristömeluun liittyviä haitallisia vaikutuksia.

Liitto osallistui Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) organisoimaan valtakunnalliseen kampanjaan, jossa kerätään kansalaisten kokemuksia hiljaisuudesta. Kampanja julkistettiin Hiljaisuuden päivän aattona tiedotustilaisuudessa SKS:n tiloissa, ja se jatkuu toukokuun loppuun 2012 saakka. Liitto tiedotti kampanjasta omilla kanavillaan ja innosti omia jäseniään osallistumaan kampanjaan. Liiton paikallisyhdistykset järjestivät 10–15 Hiljaisuuden päivän retkeä.

LUONNONHARRASTUSTAPAHTUMAT

14.–20.2. Luonto- ja ympäristöviikko

Järjestäjä: Suomen luonnonsuojeluliitto

11.–12.6. Lähde- ja purokunnostustalkoot Raahessa ja Pyhäjoella

Järjestäjä: Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri

19.6. Luonnonkukkien päivä

Suomen luonnonsuojeluliitto

7.–16.7. Soutu- ja purjehdusretki Laatokalle

Järjestäjä: Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ja Pietarin meriteknisen yliopiston soutu-kerho

16.–17.7. Ounasjokijotos Kittilässä

Järjestäjä: Lapin luonnonsuojelupiiri, Ounasjokijotos ja Kittilän Luonto ry.

16.–26.7. Soutu- ja purjehdusretki

Järjestäjä: Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ja Pietarin meriteknisen yliopiston soutu-kerho

11.9. Jokamiespäivä

Järjestäjä: Suomen luonnonsuojeluliitto

16.–17.9. Geologian päivä

Järjestäjä: Suomen luonnonsuojeluliitto

8.10. Hiljaisuuden päivä

Järjestäjä: Suomen luonnonsuojeluliitto

28.5. Suokurssi Seinäjoella

Järjestäjä: Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri

15.–17.7. Suokurssi Taivalkoskella

Järjestäjä: Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri

10.–11.9. Suokurssi Pyhtäällä ja Kotkassa

Järjestäjä: Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri

6.10. & 8.–9.10. Käpäkurssi Turussa

Järjestäjä: Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri

Lisäksi Suomen luonnonsuojeluliiton piirit järjestävät perinnemaisemien hoitotalkoita ympäri maata.

NORPPALÄHETILÄÄT KÄVIVÄT 40 KOULULLA JA TAVOITTIIVAT NOIN 1650 LASTA. YHTEENSÄ KAKSIVUOTISESSA HANKKEESSA 2010–2011 KIERRETTIIN ETELÄ-SAVOSSA JA ETELÄ-KARJALASSA 80 KOULUSSA JA TAVOITETTIIN NOIN 3200 LASTA.

PERINNEMAISEMATALKOOT PAIKKAKUNNITTAIN

29.4.–2.5. Länsi-Turunmaa, Houtskari

Järjestäjä: Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri

16.–24.7. Länsi-Turunmaa, Houtskari

Järjestäjä: Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri

23.–24.7. Pelkosenniemi

Järjestäjä: Lapin luonnonsuojelupiiri

29.–31.7. Ikaalinen ja Ylöjärvi

Järjestäjä: Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ja Metsähallituksen luontopalvelut

30.7. Keminmaa

Järjestäjä: Lapin luonnonsuojelupiiri

6.8. Kokemäki

Järjestäjä: Satakunnan luonnonsuojelupiiri

10.8. Kittilä

Järjestäjä: Lapin luonnonsuojelupiiri

13.–14.8. Pyhtää

Järjestäjä: Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ja Metsähallituksen luontopalvelut

4.5. Ympäristökasvatus

Ympäristökasvatustoimikunta antoi ympäristökasvatusta koskevia lausuntoja ja sen edustajia osallistui moniin tapahtumiin. Toimikunta vieraili eduskunnassa 2.4. ja Harakan luontokoulussa Helsingissä 12.5. Riitta Luntti alusti toimikunnan kokouksessa 22.9. ympäristökasvatuksen merkityksestä ja metsän hyödyntämisestä eri ikäkausien oppimisympäristönä.

Norppalähettälästoiminta jatkui Etelä-Karjalassa Tuuliaisien säätiön ja Vattenfallin rahoituksen turvin. Lähettiläät kävivät 40 koululla ja tavoittivat noin 1650 lasta. Yhteensä kaksivuotisessa hankkeessa 2010–2011 kierrettiin Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa 80 koulussa ja tavoitettiin noin 3200 lasta. Jatkohankkeeseen haettiin rahoitusta nk. ENPI-rahoista.

Lisää luontokerhoja -hanke jatkui yhteistyössä Luonto-Liiton kanssa, hankekoordinaattorina toimi Sini Heikkilä. Uusia kerhoja saatiin kuudelle paikkakunnalle.

Liitto sai rahoitusta Lapsi ja luonto -säätiöltä perhetoimintakansion uudistamiseen. Kansio valmistui keväällä ja se jaettiin piireihin. Myös Nuorten ekotiimi -aineisto saatiin valmiiksi.

Koulumetsähanketta suunniteltiin ja siihen saatiin rahaa MMM:stä (METSO-rahoitus). Hanke käynnistyi alkuvuodesta 2012 yhteistyössä Luonto-Liiton, SYKSE:n, BMOL:n, Suomen Ladun ja Kuntaliiton kanssa.

4.6. Kehittämishankkeet

Liiton toiminnansuunnittelujärjestelmää kehitettiin toiminnan suunnittelutyöryhmässä. Työryhmässä tuotettiin

suunnittelukalenteri, jossa kuvataan suunnitteluprosessi ja siihen liittyvät kokoukset seuraavaan liittokokoukseen saakka. Työryhmässä kehitettiin myös asiakirjojen, kuten toimintasuunnitelman ja vuosikertomuksen, sisältöä ja rakennetta.

Tulevaisuuden liitto-organisaatiota pohtivan rakennetyöryhmän työ käynnistyi alkuvuodesta asiantuntija-alustuksella vapaaehtoistoiminnan tulevaisuuden trendeistä. Työryhmä toteutti kaksi kyselyä, joista toinen suunnattiin kotisivujen kautta niin jäsenille kuin muillekin. Kyselyn tavoitteena oli selvittää, millainen on hyvä suojelujärjestö. Lokakuussa toteutettu toinen kysely lähetettiin kaikille piireille ja paikallisyhdistyksille. Kyselyssä testattiin kahta organisaatiomallia, joista toinen oli nykymalli ja toinen ns. aluejärjestömalli. Aluejärjestömallin ideana on luoda rekisteröityjen yhdistysten rinnalle pienemmän byrokratian toimintaryhmiä. Kyselyn tulos antoi selkeän viestin jatko-työlle: Enemmistö piireistä ja paikallisyhdistyksistä kannatti nykymallin kehittämistä siten, että vapaammin toimiville toimintaryhmille luodaan lisää toimintamahdollisuuksia.

SUOKURSSILLA 15.-17.7.2011 koillismaalaisessa luonossa tutustuttiin suoluontoon pintaa syvemältä. Opettaja Ari-Pekka Huhta johdatti kurssilaiset suotyypin ja -lajiston tunnistamiseen.

NORPPALÄHETILÄÄT vierailivat Etelä-Karjalassa 40 koululla. Oppitunneilla sukellataan saimaannorpan jännittävään elämään ja lapsilla on mahdollisuus esimerkiksi kuunnella norpan ääntelyä.

LUONNONKUKKIENPÄIVÄNÄ 2011

järjestettiin ennätysmäärä retkiä. Yksi retkistä suuntautui Hyvinkään Ridasjärvelle. Ridasjärvi on arvokas lintuvesien suojeeluohjelmaan ja Naturaan kuuluva järvi. Sää oli kaunis ja monia rannan, lehdon, kedon ja niityn lajeja nähtiin retkellä kukassa.

YRJO ALA-PAAVOLA

KYSELYN TULOS ANTOI SELKEÄN VIESTIN JATKOTYÖLLE: ENEMMISTÖ PIIREISTÄ JA PAIKALLISYHDISTYKSISTÄ KANNATTI NYKYMALLIN KEHITTÄMISTÄ SITEN, ETTÄ VAPAAMMIN TOIMIVILLE TOIMINTARYHMILLE LUODAAAN LISÄÄ TOIMINTAMAHDOLLISUUKSIA.

Rakennetyöryhmän työ jatkuu seuraavaan liittokokoukseen saakka.

4.7. Alue- ja paikallistoiminnan tukeminen

ALUETUKI

Uusi aluetyön rahoitusmalli oli käytössä kolmatta vuotta. Kevätvaltuustossa 2008 päätetyn uudistuksen tavoitteena ollut piirien tasapuolinen kohtelu resurssien jaossa toteutui hyvin.

Aluetukea saivat Etelä-Hämeen, Etelä-Savon, Kainuun, Lapin, Keski-Suomen, Kymenlaakson, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Satakunnan ja Uudenmaan piirit. Yhden piirin aluetuki oli 15 800 euroa. Lapin piirille maksettiin erityislisää 10 000 euroa ja Luonto-Liitolle lapsi- ja nuorisotyöhön puolet aluetukiin maksettavasta tukisummasta eli 7900 euroa.

Aluetyöuudistuksen toisen päälinjauksen mukaisesti liitto maksoi Varsinais-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Karjalan piireissä työskentelevien aluepäällikköiden palkkuksesta 80 prosenttia. Aluepäälliköt käyttivät 30 prosenttia työajastaan valtakunnalliseen suojelutyöhön. Etelä-Karjalan aluepäällikön Kaarina Tiaisen valtakunnallisena vastuualueena oli saimaannorpan suojeleminen sekä ympäristökasvatus, Varsinais-Suomen aluepäälliköllä Hannu Klemolalla kosteikkojen suojeleminen ja Pohjois-Pohjanmaan aluepäälliköllä Merja Ylösellä soiden suojeleminen sekä turpeen energiakäytön ympäristövaikutukset.

PROJEKTIAVUSTUKSET

Piirien ja paikallisyhdistysten ennakoimattomiin suojelutarpeisiin varattiin talousarviossa 10 000 euroa. Avustuksia jaettiin yhteensä 3469 euroa seuraaviin hankkeisiin:

SAAJA KOHDE SUMMA

Satakunnan luonnonsuojelupiiri

Laitehankintoihin 830 €

Porin seudun ympäristöseura

Ilmastonmuutosta koskevaan ideakilpailuun 400 €

Kainuun, Pohjanmaan ja Uudenmaan piirit sekä Luonto-Liitto

Vektorikartta-aineiston hankintaan kaikille piireille 500 €

Lapin luonnonsuojelupiiri

Kanoottien vuokriin ja Ounasjokijotoksen osallistumismaksuihin 300 €

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys

Östersundomin varjoakaavan kartan ja karttaselostuksen tuottamiseen 1539 €

PERHETOIMINTA-AVUSTUKSET

Luonnonsuojeluliiton ja Luonto-Liiton yhteisiin perhetoiminta-avustuksiin varattiin talousarviossa 2500 euroa, josta 500 euroa käytettiin Perhetoimintakansion painatuskuluihin

ja 2000 euroa jaettiin seuraavasti:

SAAJA KOHDE SUMMA

Ala-Satakunnan ympäristöseura

Suuren lasten tapahtuman järjestämiseen ja muuhun perhe-toimintaan 250 €

Porin seudun ympäristöseura

Päiväleiritapahtumaan perheille 150 €

Espoon ympäristöyhdistys ja Espoon nuoret

ympäristösuojelijat

Perheiden luontopäivään 300 €

Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys

Äitiensä tapahtumaan 150 €

Luonto-Liiton Uudenmaan piiri

Neljän perheleirin järjestämiseen 400 €

Kittilän Luonto

Kahteen perheretkeen 150 €

Paimion seudun ympäristösuojeluyhdistys

Perinnemaisemaretkiin 100 €

Meri-Kymen Luonto

Luontoleirin järjestämiseen 300 €

Luonto-Liitto

Vainupäivät 3–4 paikkakunnalla 200 €

JÄRJESTÖKOULUTUS

Liiton järjestökoulutus suunnattiin aluetyöntekijöille ja piireille. Kevätkauden koulutuspäivät järjestettiin 3.–4.2. Helsingissä. Ensimmäisenä koulutuspäivänä käsiteltiin ajankohtaisia teemoja, kuten jäsenhankintaa, viestintää sekä luonnon- ja ympäristösuojelun ajan kohtaisia valtakunnallisia hankkeita ja kampanjoita. Toinen koulutuspäivä oli luonnon hiilivarausten teemavuoden käynnistysseminaari ”Hiiltä Suomen luonnossa” Tieteiden talolla.

Ensimmäistä kertaa järjestetyille Syyspäiville (3.–4.9.) osallistui lähes sata liiton, piirien ja paikallisyhdistysten luottamustoimista ja aktiivisia. Mukana oli valtuuston ja hallituksen jäseniä, piirien puheenjohtajia, toimihenkilöitä liitosta ja piireistä sekä paikallisyhdistysten edustajia. Päivien tavoitteena oli liiton eri tasoilla työskentelevien ihmisten tapaaminen ja yhteisöllisyyden lisääminen.

Ensimmäisen päivän ohjelma koostui kymmenestä työpajasta, joissa suunniteltiin vuoden 2012 toimintaa. Työpajoissa pohdittiin muun muassa, millaista on toimia vapaaehtoisena liitossa ja miten toimintamahdollisuuksia voitaisiin parantaa, suunniteltiin vesiensuojelun teemavuotta, paikallista ilmastotyötä ja vaikuttavampaa viestintää. Työpajojen tulokset purettiin seuraavana päivänä.

Piirien toimihenkilöille ja puheenjohtajille järjestettiin lauantaina koulutuspäivä piirin työnantajavolentuuksista. Kouluttajana toimi Marttaliiton talous- ja henkilöstöjohtaja Reijo Petrell. Koulutuspäivään osallistui yhteensä 21 puheenjohtajaa ja toimihenkilöä.

VUONNA 2011 jatkettiin sosiaalisten medioiden aktiivista hyödyntämistä. Viestintätiimi tuki esimerkiksi Hanki yksi uusi jäsen -kampanjaa lehden, verkkosivujen ja facebookin kautta.

LIITON VIESTINNÄN PAINOPISTEALUEET OLIVAT:

- paikallisviestinnän kehittäminen ja tukeminen;
- mediatiedotuksen vaikuttavuuden tehostaminen;
- liiton toimintaa seuraavien osallistaminen sisällön tuotantoon;
- liiton jäsenmäärän kasvun tukeminen viestinnän ja erityisesti verkkoviestinnän keinoin; sekä
- Suomen Luonnon juhlavuosi.

Viestinnän tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitelmien mukaisesti. Liiton viestintäyksikkö jatkoi paikallisen viestintätyön tukemista antamalla koulutusta paikallisissa viestintäpaikoissa sekä keskustuimistolla. Paikallisyhdistysten verkkotyötä tuettiin edelleen tarjoamalla yhtenäinen ja maksuton verkkoalusta yhdistysten verkkosivuille.

Mediatiedotuksen vaikuttavuutta lisättiin uudistetulla tiedotteiden jakelulla: käyttöön otettiin omien medialistojen lisäksi ulkoisen palveluntarjoajan tuottama tiedotteiden jakelujärjestelmä. Jakelussa myös maakunnallinen suuntaaminen on mahdollista, mitä käytettiin onnistuneesti esimerkiksi Luonnonkukkien päivän tiedottamisessa.

Liiton toimintaa seuraavien osallistaminen sisällön tuotantoon ei edennyt *Luonnonsuojelijan* osalta täysin suunnitelmien mukaan. Sosiaalista mediaa käytettiin kuitenkin yhä enemmän osallistamisen tukena. Liiton Facebook-sivujen seuraajien määrä jatkoi kasvuaan ja oli vuoden lopulla yli 6000, mikä tehosti myös osallistavaa viestintää sosiaalisissa medioissa.

Yhä useampi (yli 900 henkilöä) liittyi liiton jäseneksi sll.fi -verkkosivujen kautta. Liiton laaja verkkosivusto palveli luonnosta ja ympäristöstä kiinnostuneita merkittävänä tietokantana ja toisaalta ajankohtaisen ympäristötiedon kanavana. Viestintä tuki Hanki yksi uusi jäsen -kampanjaa lehden, verkkosivujen ja facebookin kautta.

Aikakauslehti *Suomen Luonto* valittiin juhluvuotenaan vuoden laatulehdeksi Suomessa. Jäsenlehti *Luonnonsuojelija* toi aiempaa enemmän esiin luontoa ja luonnonharrastusta.

5.1. Sisäinen viestintä

Liiton sisäisessä viestinnässä keskeisiä välineitä olivat muun muassa yhdistysnetti, järjestökirje ja noin sata sisäistä sähköpostilistaa.

Liiton työntekijöiden ja liittohallituksen käyttöön tarkoitettu sisäinen tietoverkko (intranet) toimi keskeisten yhteisten dokumenttien arkistona sekä sisälsi työprosessien kuvauksia ja työntekijöiden perehdytysmateriaalia. Paikallisyhdistyksiä palveleva Yhdistysnetti siirrettiin myös intranettiin.

Etäneuvottelujärjestelmien kehittäminen ei edennyt. Myös sisäisen viestinnän suunnitelman valmistelu siirtyi seuraavalle vuodelle.

5.2. Mediatiedotus ja mediaseuranta

Tiedottaminen viestimille säilyi edelleen ulkoisen viestinnän keskeisenä työmuotona, vaikka lehdistötiedotteiden rinnalle oli kohoamassa muitakin sähköisen viestinnän ratkaisuja. Vuoden aikana lähetettiin 95 lehdistötiedotetta. Tiedotustilaisuuksia järjestettiin neljä kappaletta. Aiheina olivat suostrategia, luontoaaste, SLL:n ympäristöpalkinnot sekä eduskuntavaalit.

Viestintä oli voimakkaasti mukana eduskuntavaalikampanjassa, jolle perustettiin omat Facebook-sivut. Suostrategiaa ja saimaannorpan suojelua tuettiin tiedottamalla aktiivisesti. Tiedotuksessa painottuivat viime vuosia enemmän myös puhtaat luontoaiheet, joista eniten huomiota sai sopulihavaintojen kerääminen.

Viestintäyksikkö siirtyi tammikuussa käyttämään ulkopuoli-

sen palveluntarjoajan tuottamaa tiedotejakelujärjestelmää. Samalla päivitettiin liiton omat medialistat ja liitettiin ne osaksi julkaisujärjestelmää.

Lehdistötiedotteiden lisäksi keinoja olivat muun muassa suorat yhteydenotot toimittajiin sekä medialle tarjottavat taustamateriaalit ja tilaisuudet. Viestintäyksikkö avusti liiton yhteyttä ottavia toimittajia luonnon- ja ympäristönsuojelun uutisoinnissa sekä auttoi heitä löytämään asiantuntijoita haastateltaviksi ja taustatietojen antajiksi.

5.3. Kampanjat ja teemapäivät

Vuosi 2011 oli liiton toiminnassa luonnon hiilivarastojen teemavuosi. Se jatkoi näin edellisenä vuonna esiin nostettua soiden suojelua. Aihe sai edelleen paljon huomiota osakseen ja vaikutti kansalliseen keskusteluun turpeenotosta.

Toinen merkittävä satsaus oli Ei pöllöjä eduskuntaan -kampanjointi eduskuntavaalien alla. Liitto kampanjoi luontomyönteisten ehdokkaiden puolesta muun muassa järjestämällä vaaliretkiä useilla paikkakunnilla. Myös hallitusohjelman syntymistä tuettiin tuloksetta.

Vuoden teemapäivät, kuten Luonto- ja ympäristöviikko, Luonnonkukkien päivä ja Geologian päivä, olivat viestinnällisesti hyvin esillä. Eurooppalainen Lepakkovuosi näkyi useaan otteeseen liiton viestinnässä.

Luonto-Liiton vetämässä Kevätseurannassa kerättiin runsaasti keväisiä kuvia ikkunasuomenluontoon.fi -verkkosivuston kautta.

Vuoden lopulla vietettiin Vihreää päivää Kauppakeskus Sellossa ja valmisteltiin näin seuraavan vuoden tulevia ilmastokonsertteja.

5.4. Verkkoviestintä

Liiton verkkosivut (www.sll.fi) palvelivat niin jäsenistöä kuin kaikkia muitakin luonto- ja ympäristöasioista kiinnostuneita. Verkkosivuilla vieraili kuukausittain keskimäärin 32 000 kävijää ja kuukausittain katseltiin keskimäärin noin 97 000 sivua. Suurin osa sivuilla kävijöistä (67 %) kävi sivuilla ensimmäistä kertaa.

Vuonna 2010 hyväksytyn verkkoviestintästrategian toteuttamiseksi päätettiin keväällä 2011 uudistaa ulkoiset www-sivut ja käynnistettiin verkkosivujen uudistusprojekti. Kevään aikana suunniteltiin uuden sivuston alustava rakenne ja uudet tekniset toiminnallisuudet. Uuden visuaalisen ilmeen suunnittelijaksi valittiin Adage Oy, jonka suunnittelema ilme hyväksyttiin syksyllä. Loppusyksyllä alkoi toteutusvaihe, joka oli vuoden vaihtuessa yhä käynnissä.

Verkkosivuja ylläpidettiin hajautetusti asiantuntijavastuualueittain. Verkkotoimittaja vastasi sivujen uutistuotannosta ja sivuston kehitystyöstä.

Paikallisyhdistyksiä palveleva Yhdistysnetti siirrettiin vuoden aikana sisäiseen, salasanalla suojattuun intranet-verkkoon.

ALUEELLINEN VERKKOTYÖ

Vuoden päättyessä 117 yhdistyksellä oli verkkosivut osana 15 luonnonsuojelupiirin sivuja. Liiton verkkotoimittaja aut-

AIKAKAUSLEHTI SUOMEN LUONTO VALITTIIN JUHLAVUOTENAAN VUODEN LAATULEHDEKSI SUOMESSA. JÄSENLEHTI LUONNONSUOJELIJA TOI AIEMPAA ENEMMÄN ESIIN LUONTOA JA LUONNONHARRASTUSTA.

toi sivustojen ylläpidossa ja kehityksessä. Vuoden aikana alueellista verkkoviestintäkoulutusta järjestettiin kolmessa luonnonsuojelupiirissä ja koulutuksiin osallistui 16 yhdistystä.

MUU VERKKOVIESTINTÄ

Ikkuna Suomen luontoon -foorumilla (www.ikkunasuomenluontoon.fi) rekisteröityjä käyttäjiä oli noin 2300, joista vuoden aikana liittyneitä noin 300. Sivustolla on lähes 22 500 luontokuvaa, joista vuonna 2011 lisättyjä noin 2500. Sivuston kuvia hyödynnettiin myös liiton verkkosivujen kuvituksessa.

Ikkuna Suomen luontoon -sivuston sisällä toimii interaktiivinen retkiopas (www.retkiopas.fi), jonka kohteita rekisteröityneet käyttäjät voivat lisätä tai muokata. Retkikohteita oppaassa on noin 150.

Sosiaalisten medioiden aktiivista hyödyntämistä jatkettiin. Sisältöä tuotettiin seuraaville yhteisöpalveluille: Facebook, YouTube ja Twitter. Erityisesti Facebook kasvatti suosiotaan ja liiton sivulla oli vuoden lopussa yli 6000 tykkääjää. Saimaannorppa-sivulla tykkääjiä oli yli 4000. Näitä Facebook-sivuja hyödynnettiin onnistuneesti mm. joulun lahjoituskampanjan yhteydessä.

5.5. Julkaisut ja materiaalit sekä visuaalinen ilme

Liiton kuva-arkistoa täydennettiin erityisesti luonnonsuojelun historiallisella kuva-aineistolla.

Siviilipalvelusta suorittanut toimistotyöntekijä tuotti lyhyitä verkkovideoita, joilla monipuolistettiin verkkoviestintää.

5.6. Markkinointiviestintä

Liiton markkinointiryhmä valmisteli markkinointisuunnitelmaa.

Maksullista markkinointiviestintää tehtiin säästeliäästi. Yhteistyökumppanien avulla haettiin ja saatiin merkittävää näkyvyyttä. Esimerkiksi Sampo-pankin kanssa toteutettu, Erik Bruunin piirtämä saimaannorppatunnusta esitellyt pankkikortti sai laajaa näkyvyyttä.

Joulun ajalle valmistui verkkoon vahvasti tukeutunut Ole luonnonsuojelusenkeli -varainhankintakampanja luonnon hyväksi.

5.7. Viestintäkoulutus ja osaamisen kehittäminen

Koulutusta annettiin muun muassa seuraavilla tavoilla:

- Aluetyöntekijöiden viestintäkoulutukset (2 kpl) kevät-koulutuspäivänä (3.2.). Samassa yhteydessä piiritoimistoille

tehtiin viestintäkansiot alueellisen viestinnän tueksi;

- Yhdistysnetin Viestintäpaketti; ja
- Viestintävastaavien listan kautta tarjottiin uutis- ja juttuvinkkejä ja neuvoja toteutukseen.

5.8. Jäsenlehti Luonnonsuojelija

Luonnonsuojelijan 37. vuosikerta ilmestyi toimintasuunnitelman mukaisesti kuusi kertaa 24–32-sivuisena. Palaute oli pääasiassa myönteistä.

Luonnonsuojelija-lehti tuki koko vuoden ajan liiton toimintaa ja luonnon hiilivarastot -teemavuotta muun muassa Hiili luonnossa -artikkelisarjalla. Vuoden 2009 lopussa tehty lukijakysely osoitti, että luonto- ja lajijuttuja kaivataan lisää. Vuoden aikana jokaisessa numerossa olikin vähintään kaksi isompaa luontojuttua.

Vuoden alussa lehden taittoa ja ulkoasua uudistettiin kevyesti. Pyrkimyksenä oli tehdä lehdestä värikkäämpi ja rakenteeltaan selkeämpi ja ilmeisempi.

Vuoden lopussa toteutettu lukijakysely osoitti, että lukijat ovat edelleen hyvin samoilla linjoilla. Kyselyyn vastanneet antoivat lehden yleisarvosanaksi 8,4, mikä oli sama kuin vuosi aiemmin. *Luonnonsuojelija*-lehteä pidettiin myös hyvänä jäsenetuna: 67 prosenttia oli täysin samaa mieltä väitettävän kanssa, jonka mukaan lehti on hyvä jäsenetu. 31 prosenttia jokseenkin samaa mieltä. Lukijakyselyyn vastasi 124 lukijaa verkkosivujen kautta.

VIHREÄ PÄIVÄ toi ympäristön ystävät Selloon 27.9.2011. Tarjolla oli vinkkejä niin linnunpönttöjen syyskuullosta, siilin talvipesän tekemisestä, perhosbaarin rakentamisesta kuin Ekoenergiastakin. Myös Suomea Euroviisuissa edustanut Paradise Oskar esiintyi.

EI PÖLLÖJÄ EDUSKUNTAAN -kampanjaan satsattiin kunnolla eduskuntavaalien alla. Liitto kampanjoi luontomyönteisten ehdokkaiden puolesta muun muassa järjestämällä vaaliretkiä useilla paikkakunnilla.

VIIMEINEN HETKI PITÄÄ SUOMI LUONTOMAANA – ÄLÄ ÄÄNESTÄ PÖLLÖÄ EDUSKUNTAAN

ME SUOMALAISET VASTA OLEMMEKIN LUONTOIHMISIÄ. EIKÖ VAIN?

Muutkin kuin me luontoharrastajat olemme syystäkin ylpeitä kauniista ja puhtaasta luonnostamme. Kelpaa sitä monen ulkomaalaisenkin kadehtien ihailta – heillä kun ei enää aitoa luontoa juuri jäljellä ole.

Vaan eipä ole pian meilläkään, jos tässä vielä hetki pöllöillä. Aika, jonka jälkeen Suomen luonto ja sen lajikirjo eivät enää koskaan palaa entiselleen, on nyt ovelta. Olemme suuren sukupuuttoaallon kynnyksellä.

Ilmastonmuutos ja elinympäristöjen voimakkaat muutokset muokkaavat luontoa ja uhkaavat hävittää myös Suomesta suuren määrän lajeja – lopullisesti.

TULEVAT EDUSKUNTAVAALIT RATKAISEVAT, PYSYMEKÖ MYÖS TULEVAISUUDESSA MAAILMAN PARHAANA LUONTOMAANA.

Suomen luonnonsuojeluliitto
www.sll.fi/vaalit
www.facebook.com/pollovaalit

Tarvitsemme eduskunnan, joka ei tee pöllöjä päätöksiä, vaan on valmis ponnistelemaan Suomen luonnon säilymisen ja sen tilan paranemisen puolesta.

Onneksi voimme vaikuttaa asiaan. Jokaisen puolueen listoilta löytyy luonnon kannalta parempia ja huonompia ehdokkaita. Jos haluamme säilyttää Suomen luontomaana, kannattaa ihan jokaisen, puoluekannasta riippumatta, valita suosikkiehdokkaistaan se luontoystävällisempi.

Pidetään pöllöt metsissä! Löydät Suomen luonnonsuojeluliiton vaalisivut osoitteesta www.sll.fi/vaalit. Voit myös tukea ajatusta luontoystävällisestä eduskunnasta ja sanoa oman kantasi osoitteessa www.facebook.com/pollovaalit

5.9. Aikakauslehti Suomen Luonto

Suomen Luonnolla oli 70-vuotisjuhlavuosi. Sitä vietettiin tunnustuksella 70 vuotta suomalaista luontojournalismia. Juhlanumero ilmestyi toukokuussa 92-sivuisena. Muissa numeroissa oli 84 sivua. Vuosikerran koko sivumäärä oli 848.

Juhlavuodeksi lehden ulkoasu, rakennetta ja sisältöä uudistettiin. Työ onnistui hyvin: toukokuussa *Suomen Luonto* sai Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n Vuoden laatulehti 2011 -palkinnon. Myös lukijapalaute oli lähes kauttaaltaan hyvää. Lehteä onnistuttiin uudistamaan siten, että myös entiset lukijat pysyivät tyytyväisinä.

Vuoden ensimmäisessä numerossa julkistettiin lehden oman Luomus 2010 -valokuvakilpailun parhaat kuvat. Kilpailu toteutettiin edellisvuonna juuri juhluvuoden tarpeisiin. Kilpailuun lähetettiin yli 3000 kuvaa.

Kevätkaudella esiteltiin 70 hienoa retkipaikkaa eri puolilta Suomea. Ajatuksena oli, että paras tapa juhlistaa merkivuotta on kannustaa lukijoita retkeilemään luonnossa. Valitut kohteet olivat helposti saavutettavissa ja niissä oli merkityt reitit. Lähtökohtana oli, että niissä voivat käydä myös lapsiperheet. Lehden pitkä ja monipuolista taivalta tuotiin esiin koko vuoden kestäneellä historiasarjalla.

Lehden järjestämät juhluvuoden arpajaiset olivat tulokseltaan Luonnonsuojeluliiton historian parhaat: tuottoa tuli ennätykselliset 148 000 euroa. Tulokseen vaikuttivat mitä ilmeisimmin myös arpajaismateriaalin visuaalisen ilmeen uudistaminen ja palkintovalikoiman muuttaminen luonnonmukaisemmaksi ja käyttökelpoisemmaksi. Arpajaisen yhdeksi palkinnoksi tehtiin *Outoja olentoja* -kirja, joka on valikoima *Suomen Luonnossa* neljän vuoden aikana julkaistuista luontosaduista.

Pääjuhlasta luovuttiin kustannussyistä, mutta sekä lehden asiantuntijaverkostolle että avustajille järjestettiin tapaamiset. Juhlavuotta käytettiin myös näkyvästi lehden markkinoinnissa ja tunnetuksi tekemisessä. Marras-joulukuussa toteutettu lahjatilauskampanja meni paremmin kuin koskaan aiemmin: tilauksia tuli lähes 2200, toisin sanoen 350 tilausta edellisvuotta enemmän.

Toimintasuunnitelman 26 000 kappaleen levikitavoite, jossa ovat mukana myydyt irtonumerot, saavutettiin, jopa hieman ylitettiin. Koko vuoden numeroiden keskilevikki oli kaikkien vapaakappaleitten poiston jälkeen 25 525 kappaletta ja irtonumeroiden keskimääräinen myynti 448/numero.

Levikintarkastus Oy:n tarkastama vuoden 2011 virallinen levikki oli 25 813 kpl (LT 12 4.2012), joka oli 780 kappaletta (+3.1 %) edellisvuotta suurempi. Viralliseen levikkiin lasketaan pienehkö osa vapaakappaleista, mutta ei esimerkiksi arpajaisvoitoina olleita puolivuotistilauksia, koska ne ovat kustantajan omia ostoja. Suomen Luonnon levikin kasvu oli merkittävä saavutus, sillä samalla jaksolla useimpien aikakauslehtien levikit laskivat.

Ilmoitushankinnassa päästiin lähes 60 000 euron kovaan tavoitteeseen. Irtonumeromyynti yli kaksinkertaistui vuoden 217 kappaleesta/numero 451 kappaleeseen/numero.

Tilauksmaksutuotoista jäi puuttumaan 31 600 euroa (-2,3 % budjetoidusta). Tilauksmaksutuotojen jäämistä budjetoitua pienemmiksi kompensoivat säästöt etenkin henkilöstökuluissa (erityisesti, kun lehti oli 7 kk ilman toimituspäällikköä), loma-

rahoissa sekä ulkopuolisille avustajille maksetuissa palkkioissa, kun toimitus teki aiempaa enemmän itse juttuja ja kuvauksia.

Muiden tuottojen ja säästöjen ansiosta budjetin mukainen tulostavoite ylittyi kuitenkin 2900 eurolla.

Laajojen luonto- ja ympäristöartikkeleiden lisäksi julkaistiin runsaasti luonto- ja ympäristöaiheista uutisaineistoa. Myös Luonnonsuojeluliiton ajankohtaisia teemoja pidettiin esillä; näitä olivat esimerkiksi luonnon monimuotoisuus, uhanalaiset eliöt (koko vuoden kestänyt artikkelisarja uudesta Suomen ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön uhanalaiselvityksestä) sekä kaivosten ja turpeenoton aiheuttama uhka luonnolle. Lukijoiden luontokysymyksiin vastasivat vanhasta Luontoillasta tutut asiantuntijat laajennettuna ilmähän, sään, sienten, geologian sekä evoluution ja fossiilien asiantuntijoilla. Kantaa ottavaa puolta edustivat Pääkirjoitus, Vahtikoira, kolumnit sekä Lukijakirjeet. Havaintokirja oli lukijoiden oma valokuva- ja luontopalsta. Oma reviiiri-osastossa esiteltiin monipuolisesti ihmisiin, elämäntapaan, arkeen ja kulttuuriin liittyviä aiheita. Luontokuvat olivat näkyvä osa lehden ilmettä.

Syksyllä toimitus valitsi jälleen lukijoiden tekemistä ehdotuksista Vuoden turhakkeen. Kahdenneksitoista Vuoden turhakkeeksi päätyi vessapaperirullan biohajoava Flush&Go-huuhotohlysy. Perusteena oli erityisesti värienteiden markkinointi. Ehdotuksia erilaisiksi turhakkeiksi tuli 229 kpl lähes 500 henkilöltä. Tällä kertaa valinta oli myös lukijoiden suosikki.

Myös vuotuisella kesäkisalla aktivoitiin lukijoitamme. Tällä kertaa kyseltiin havaintoja koti- ja mökkikiphan luonnonvaraisista eläinvieraista. Havaintoja tuli 163 henkilöltä 24 lajista hirvestä vesimyyrään. Vuoden lopussa järjestimme lukijoille äänestyksen vuosikerran parhaasta kannesta. Sen voitti numeron 9 helmipöllökansi. Joka numerossa oli lukijäänestys parhaasta jutusta.

Kokonaisvastuu markkinoinnista oli päätoimittajalla. Lehdellä oli sisäinen markkinointiryhmä. *Suomen Luontoa* tarjottiin muissa lehdissä olevilla ilmoituksilla, puhelinmyynnillä, internetissä ja lehden Facebook-sivuilla. Suoramarkkinointi Mega Oy myi tilauksia puhelimitse. Paras kohderyhmä lehden aiempien tilaajien ohella ovat olleet ne Luonnonsuojeluliiton jäsenet, jotka eivät ole *Suomen Luonnon* tilaajia. Puhelinmyynnin kokonaismäärä oli kuitenkin melko vähäinen. Eniten tilauksia saatiin omissa ja muiden kustantajien lehdissä julkaistuista ilmoituksista sekä verkkosivujen kautta.

Kansallisen Mediatutkimuksen (KMT) mukaan Suomen Luontoa seurasi vuonna 2011 keskimäärin 116 000 lukijaa. Tutkimuksesta ilmenevät tarkat tiedot mukana olevien lehtien lukijakunnan ominaisuuksista. Tuloksia käytetään hyväksi Suomen Luonnon levikki- ja ilmoitusmarkkinoinnissa.

Lehden Facebook-sivulla oli vuoden lopussa huikeat yli 11 000 ”tykkääjää”.

Rautakirjan kanssa jatkettiin yhteistyötä irtonumeromyynnissä. Ilmoitushankinnasta vastasi BF Media. Lehti painettiin Hansaprint Oy:ssä.

Lehdessä työskenteli päätoimittajan lisäksi AD, toimituspäällikkö, kolme kokoaikaista toimittajaa, yksi osa-aikainen toimittaja (80 %) ja toimituksen assistentti.

Lehden julkaisemisesta vastasi päätoimittaja Jorma Laurila.

SYYSPÄIVIEN työpajoissa pohdittiin, millaista on toimia vapaaehtoisena liitossa ja miten toimintamahdollisuuksia voitaisiin parantaa sekä suunniteltiin vesiensuojelun teemavuotta, paikallista ilmastotyötä ja vaikuttavampaa viestintää.

JANNE KÄPYLEHTO

Talous ja hallinto

KESKUSTOIMISTOLLA KÄYNNISTETTIIN syksyllä yt-neuvottelut, kun liiton tilinpäätös oli ollut usean vuoden ajan alijäämäinen. Henkilöstömenot olivat kasvaneet yksinkertaisesti liian suuriksi tuloihin nähden. Liittohallitukselle ei jäänyt muita vaihtoehtoja kuin karsia henkilöstökuluja ja miettiä keskustoimiston toimintaa uusiksi.

UUDENVAIHTESSA 2012 TOTEUTETUN organisaatiomuutoksen tarkoituksena on tiivistää keskustoimiston ja kentän välistä yhteistyötä. Samalla perinteistä jakoa luonnon- ja ympäristönsuojelutyön sekä järjestötoiminnan välillä pyritään pienentämään. Järjestötoiminta ei ole enää erillinen yksikkönsä, vaan järjestötyöntekijät on jaettu kolmeen yksikköön tehtäviensä mukaisesti.

ORGANISAATIOMUUTOKSELLA PYRITÄÄN helpottamaan myös liiton varainhankintaa. Rahoituspohjan laajentaminen on välttämätöntä, mikäli liitto aikoo säilyä luonnon- ja ympäristönsuojelun ykkösjärjestönä myös tulevaisuudessa.

6.1. Hallinto

6.1.1. Liittovaltuusto

Vuosi oli Kouvolan liittokokouksessa 2010 valitun 26-jäsenen liittovaltuuston ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Valtuuston puheenjohtajana toimi Tuire Laurinolli ja varapuheenjohtajana Riitta Luntti.

VALTUUSTON JÄSENET JA YLEISVARAJÄSENET PIIREITTÄIN:

Etelä-Häme: Matti Laurila, varalla Jouko Alhainen ja Heikki Niinimäki

Etelä-Karjala: Kimmo Saarinen, varalla Pirjo Iivanainen ja Juha Juuti

Etelä-Savo: Riitta Luntti, varalla Stephen Condit ja Jarmo Kivinen

Kainuu: Mikko Keränen, varalla Johan Heino ja Marjo Kyllönen

Keski-Suomi: Markku Julkunen, varalla Matti Aalto ja Liisa Karhu

Kymenlaakso: Pekka Raukko, varalla Risto Hamari ja Riku Rinnekangas

Lappi: Markku Kuortti 10.5. asti, varalla Liisa Kiuru ja Pekka Nyman

Pirkanmaa: Matti Närävä ja Timo Tamminen, varalla Anneli Pekkala-Jalava ja Matti Pirhonen

Pohjanmaa: Hannu Lehtiö, varalla Kirsi Haapamatti ja Hannu Tuomisto

Pohjois-Karjala: Veli-Matti Sorvari, varalla Kari Antikainen ja Jenni Miettunen

Pohjois-Pohjanmaa: Esko Saari, varalla Tarja Pasma ja Saara Salmela

Pohjois-Savo: Jussi Koponen, varalla Mauri Tiainen ja Martti Vuorinen

Satakunta: Markku Suominen, varalla Terttu Routs ja Seppo Varjonen

Uusimaa: Riku Cajander, Mia Holopainen, Mikko Niskasaari, Helena Rantanen, Leo Stranius ja Hilka Toivonen, varalla Anu Heikkilä, Jyrki Ikonen, Esa Lehtinen, Anneli Mikkonen, Pasi Raipola ja Antti Tanskanen

Varsinais-Suomi: Emma Kosonen ja Katja Samsten, varalla Sanna Autio ja Maria Laaksonen

Luonto-Liitto: Hanna Kaisa Hellsten, Theo Kurtén ja Kalle Ristikartano, varalla Ilmari Karonen, Marika Lax ja Kaisa Tolvanen

Liitto menetti toimijajoukostaan pitkäaikaisen aktiivin, kun Lapin piiriin valtuutettu, liittovaltuuston edellisen kauden puheenjohtaja Markku Kuortti menehtyi toukokuussa.

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN KEVÄTKOKOUS

Liittovaltuuston sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 9.–10.4. TTS Sammatin opistolla Lohjalla. Kokouksessa oli läsnä puheenjohtaja ja 23 äänivaltaista valtuutettua tai varavaltuutettua 14 luonnonsuojelupiiristä sekä Luonto-Liitosta. Valtuutettujen lisäksi kokoukseen osallistui 23 muuta henkilöä: liittohallituksen jäseniä, liiton toimihenkilöitä ja paikallisyhdistyksen edustaja.

Kokous vahvisti liiton vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 2010 ja myönsi liittohallitukselle ja muille tili-velvollisille vastuuvapauden.

Talouden suunta ja vaikeutunut varainhankinta herättivät huolta. Vuoden 2010 tilinpäätös oli selvästi ennakoitua alijäämäisempi. Lahjoittajajäsenten hankintaan ei saatu rahankeräyslupaa, mikä mahdollisti merkittävät säästöt vuodelle 2011, mutta vähensi tulevien vuosien jäsenmaksutuotoja. Tulojen ja menojen tasapainottamisen tarpeesta kertoi myös hallituksen asettaman Kiinteiden kulujen työryhmän raportti, jonka esitteli hallituksen jäsen Pertti Sundqvist. Kokous päättikin vuoden 2011 talousarvion muuttamisesta ylijäämäiseksi hallituksen esityksen mukaisesti.

Jäsenmaksut pidettiin ennallaan, mutta eri jäsenlajien ja ko-osuudet liitolle, piireille ja yhdistyksille yhdenmukaistettiin suhteeseen 53:27:20. Valtuuston päättämät jäsenmaksut ja jäsenmaksusuositukset vuodelle 2012 ovat liitteenä 7.6.

Kokouksessa käynnistettiin vuoden 2012 toiminnan suunnittelu ennakkomateriaalin pohjalta työryhmissä, joiden työn pohjalta käytiin lähete keskustelu toiminnan linjauksista.

Tulevaan virittivät myös alustukset ajankohtaisista aiheista. Vanhempi tutkija Terhi Rytteri Suomen ympäristökeskuksesta esitteli tuoreimman uhanalaisarvioinnin tuloksia. Professori, ympäristöneuvos Antero Honkasalo ympäristöministeriöstä piti alustuksen vihreästä taloudesta. Uhanalaisesityksestä piti kommenttipuheenvuoron luonnonsuojeluvaliokunnan puheenjohtaja Heli Jutila. Hallituksen puheenjohtaja Risto Sulkava puolestaan avasi vastikään valmistunutta kansallista suostrategiaa.

Kokous antoi julkilausuman ”Suomen luonnonsuojelu-liitto kutsuu tulevan hallituksen luontotalkoisiin”.

SYSSUUNNITTELUSTA SYYSPÄIVIIN

Toimintavuonna luovuttiin perinteisistä valtuuston syys-suunnittelupäivistä. Niiden sijasta pidettiin ensimmäiset Syyspäivät 3.–4.9. Lohjalla. Päivillä suunniteltiin ja ideoitettiin vuoden 2012 toimintaa työpajoissa yhdessä yhdistysten edustajien, työntekijöiden ja hallituksen jäsenten kanssa. Valtuutetut osallistuivat aktiivisesti työpajoihin ja osa piirien puheenjohtajille pidettyyn Piiri työnantajana -koulutukseen.

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN SYYSKOKOUS

Liittovaltuuston syyskokous pidettiin 26.–27.11. Varalan Urheiluoopistolla Tampereella. Kokouksessa oli läsnä puheenjohtajan lisäksi 22 äänivaltaista valtuutettua tai varavaltuutettua. Edustettuina oli 14 piiriä sekä Luonto-Liitto. Muita kokousohallistujia oli kaikkiaan 26. Liittohallituksen jäsenten ja toimihenkilöiden lisäksi kokoukseen osallistui hallitusehdokkaita piireistä sekä Pirkanmaan piirin ja paikallisyhdistysten edustajia Tampereelta ja Keski-Karjalasta.

Valtuusto vahvisti toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2012. Toimintasuunnitelman yhteydessä käsiteltiin Kainuun piirin varavaltuutetun Johan Heinon valtuustoaloite verkkoviestinnän selkiyttämistä.

Liittohallituksen erovuoroisista jäsenistä tulivat uudeen valituiksi Heli Jutila Hämeenlinnasta ja Helvi Heinonen-Tanski Kuopiosta sekä varajäsenenä toiminut Riku Rinnekangas Kouvolasta. Uusiksi jäseniksi valittiin Sirkku Manninen Helsingistä ja Heikki Simola Joensuusta. Liittohallituksen varajäseniksi valittiin Tarja Heikkonen Riihimäeltä ja Reija-Riikka Stenbäck Askolasta.

Sääntömääräisten asioiden lisäksi syysvaltuusto kävi lähetekeskustelun luonnonsuojelustrategiasta ja evästi rakenneyöryhmän jatkotyötä.

Valtuusto antoi Uudenmaan piirin varavaltuutetun Anneli Mikkosen esityksestä pöytäkirjan, että Suomen Luonnossa tulee kertoa Luonnonsuojeluliiton voitoista.

Kokous antoi julkilausuman ”Kansallispuisto Tampereen kärkihankkeeksi”.

6.1.2. Liittohallitus

Liittohallitus kokoontui vuoden 2011 aikana kaikkiaan 13 kertaa. Puheenjohtajana toimi Risto Sulkava (13) Keuruulta ja varapuheenjohtajana Hanna-Kaisa Hellsten (12) Hyrynsalmelta. Muita hallituksen jäseniä olivat Sini Harkki (7) Helsingistä, Tarja Heikkonen (13) Riihimäeltä, Helvi Heikkonen-Tanski (13) Kuopiosta, Heli Jutila (13) Hämeenlinnasta, Vesa Luhta (11) Ivalosta, Laura Manninen (11) Helsingistä, Pertti Sundqvist (9) Hangosta ja Katja Viberg (9) Helsingistä.

Hallituksen varajäseniä olivat Annika Aalto-Partanen (3) Kotkasta ja Riku Rinnekangas (11) Kouvolasta.

Hallitus piti lisäksi seitsemän sähköpostikokousta.

Hallitus asetti asioita valmistelemaan viisi valiokuntaa: luonnonsuojelu-, ympäristönsuojelu-, viestintä-, järjestö- sekä talousvaliokunnan. Valiokuntien alaisuudessa toimi kolme toimikuntaa: energia- ja ilmasto-, kestävä tuotannon ja kulutuksen toimikunta sekä ympäristökasvatustoimikunta.

POHJOISMAISTEN YMPÄRISTÖJÄRJESTÖJEN JOHTOA

kokoontui 29.–30.9. Helsingissä. Suomen luonnonsuojeluliitto ja Natur och Miljö isännöivät vuosittaista tapaamista. Eero Yrjö-Koskinen (vas.) kuuntelee Norjan Jan Thomas Odegardin (keskellä) ja Färsaarten Johann J. Petersenin (oik.) vinkkejä järjestötyön kehittämiseen.

6.1.3. Toimihenkilöt

Keskustoimiston vakinaiseen henkilökuntaan kuuluivat toimintavuonna: toiminnanjohtaja Eero Yrjö-Koskinen, luonnonsuojelupäällikkö Ilpo Kuronen, vesiensuojeluasiantuntija Hannele Ahponen, metsäasiantuntija Harri Höltän sijaisena Sini Eräjää, luonnonsuojeluasiantuntija Tapani Veistola, ympäristönsuojelupäällikkö Jouni Nissinen, ekoenergiavastaavat Teemu Kettunen 31.5. asti ja Riku Eskelinen, järjestöpäällikkö Tarja Ketola 1.6. alkaen, Heini Jalava järjestöpäällikön sijaisena 31.5. asti ja järjestösuunnittelijana 1.6. alkaen, hänen sijaisenaan alkuvuoden vs. järjestösuunnittelijana toimi Sinikka Kunttu. Järjestöyksikössä työskenteli lisäksi vs. järjestöassistentti Milla Aalto 31.5. saakka, ja hänen työnsään järjestökoordinaattorina jatkoi Sinikka Kunttu 1.6. alkaen. Viestintäpäällikön sijaisena Antti Halkka 31.7. asti, viestintäpäällikkönä Matti Nieminen 1.8. alkaen, *Luonnonsuojelija*-lehden toimitussihteerin sijaisena Seppo Parkkinen 31.10. asti, lehden toimitussihteerinä Liisa Hulkko 1.11. alkaen, verkkotoimittaja Noora Hilden 1.11. asti, verkkotoimittajan sijaisena Maura Haimola 19.11. alkaen, rekisterinhoitaja Irma Kaitosaari, toimistosihteerinä Mirja Breider, yritys yhteistyövastaava Pirjo Ikonen, IT-vastaava Pekka Saari 31.8. asti, IT-vastaavan sijaisena Bo Granlund 1.9. alkaen ja taluspäällikkö Pekka Kassila.

Aluepäällikköinä ovat toimineet Hannu Klemola (Varsinais-Suomi), Kaarina Tiainen (Etelä-Karjala) ja Merja Ylönen (Pohjois-Pohjanmaa).

Määräaikaisissa tehtävissä toimi vuoden aikana kaikkiaan 21 henkilöä, joiden työpanos oli yhteensä 6,3 henkilötyövuotta.

Suomen Luonto -lehden päätoimittajana toimi Jorma Laurila, AD:nä ja taittajana Marika Eerola, toimituspäällikkönä Antti Halkka 1.8. alkaen ja toimittajana Alice Karlsson, Johanna Mehtola ja Jouni Tikkanen (Juha Kauppinen sijainen).

LIITTOHALLITUKSEN JÄSENET VUONNA 2011

Kuvassa vasemmalta Vesa Luhta, Annika Aalto-Partanen, Tuire Laurinolli (liittovaltuuston puheenjohtaja), Tarja Heikkonen, Katja Viberg, Laura Manninen, Riku Rinnekangas, Helvi Heinonen-Tanski, Risto Sulkava (liittohallituksen puheenjohtaja), Heli Jutila, Pertti Sundqvist ja Hanna-Kaisa Hellsten (liittohallituksen varapuheenjohtaja).

Juha Kauppinen palasi virkavapaalta 1.11. Hän siirtyi Antti Halkalta vapautuneen kokoaikaisen toimittajan paikalle ja Jouni Tikkanen jatkoi Kauppiselta vapautuneen osa-aikaisen toimittajan paikalla (80 % työaika), mutta määräaikaisena. Toimituksen assistenttina toimi Elina Juva. Siivoojana jatkoi Hannakreetta Hakala.

Työhuonekunnan puheenjohtajana toimi Noora Hildén ja henkilökunnan edustajana liittohallituksen kokouksissa Matti Nieminen. Toimihenkilöiden edustajana työsuojeluasioissa toimi Heini Jalava.

KOULUTUS JA VIRKISTYS

Vuoden 2011 aikana järjestettiin työyhteisön kehittämiseen tähtäävät valmennustilaisuudet, joista tammikuun tilaisuudessa keskityttiin omien voimavarojen vahvistamiseen ja toukokuun tilaisuudessa työntekijöiden ja hallituksen välisen vuorovaikutuksen kehittämiseen. Muilta osin henkilökunnan koulutus oli lähinnä ammattitaitoa ylläpitävää. Toimihenkilöt hakeutuivat omien tarpeidensa mukaan kursseille ja seminaareihin kunkin vastualueen talousarvion puitteissa. Henkilökunnalla oli kerran viikossa mahdollisuus pelata salibandyä tai käydä ohjatussa jumpassa. Toimiston perinteinen kevätretki suuntautui 14.6. Helsingin edustalla sijaitsevaan Vartiosaareen.

6.1.4. Tilintarkastajat

Toimintavuonna Suomen luonnonsuojeluliiton tilintarkastajina toimivat KHT Pertti Hiltunen ja KHT Kaija Tuominen sekä varatilintarkastajina KHT Minttu Ristiniitty ja KHT Erkki Manner. Valvontatilintarkastajana on toiminut KHT Kaija Tuominen.

Suomen Luonnonsuojelun Tuki Oy:n tilintarkastajana toimi KHT Kaija Tuominen sekä varatilintarkastajana KHT Camilla Viherlaakso.

Suomen Luonnonsuojelun Säätiön tilintarkastajina toimivat KHT Pertti Hiltunen ja KHT Kaija Tuominen sekä varatilintarkastajana ympäristönsuojelutarkastaja Jorma Hiltunen.

6.1.5. Edustukset

VALTIONHALLINTO

LVM

Liikenneviraston neuvottelukunta 1.5.2010–14.5.2013

– Venla Virkamäki

Liikenneviraston neuvottelukunnan ilmastotyöryhmä

– Venla Virkamäki

MMM

EU-kalastusjaoston (EU-17) laaja kokoonpano

– Tapani Veistola

EU-metsäpolitiikan jaosto

– Sini Eräjää (Matti Ikonen, Tapani Veistola)

Haitalliset aineet –työryhmä (kutsutaan koolle tarvittaessa)

15.4.2010

– Pertti Sundqvist (Jari Huhtala)

Kalastuslain kokonaisuudistustyöryhmä 27.11.2008–

31.12.2011

– Ilpo Kuronen (Tapani Veistola)

Kalatiestrategian valmistelua ohjaava kehittämisryhmä

– Teemu Kettunen

Kansainvälisen metsäpolitiikan neuvottelukunta 1.5.2010–31.7.2012

– Sini Eräjää (Matti Ikonen, Tapani Veistola)

Kansallisen suo- ja turvemaiden strategian valmistelusta vastaava työryhmä 10.2.2009–31.1.2011

– Risto Sulkava (Ilpo Kuronen)

Kasvilajikelautakunta 1.11.2010–31.10.2013

– Veli-Risto Cajander (Tapani Veistola)

Maa- ja metsätalousministeriön ilmastoryhmä 3.5.2010–31.12.2012

– Sini Eräjää (Ilpo Kuronen)

Maatalouden tarjouskilpailu (TARVEKE) -hankkeen ohjausryhmä – 15.6.2009–31.12.2011

(Hannele Ahponen)

Maatalouden ympäristötukijärjestelmää valmisteleva työryhmä 28.4.2011–31.12.2013

– Hannele Ahponen (Tapani Veistola)

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007–2013 arvioinnin ohjausryhmä 15.10.2008–31.12.2015

– Hannele Ahponen (Tapani Veistola)

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007–2013 seurantakomitea – 31.12.2013

– Hannele Ahponen (Tapani Veistola)

Manner-Suomen maaseudun kehittämisen strategiaryhmä 7.10.2008–31.12.2015

– Ilpo Kuronen (Tapani Veistola)

METSO - luonnonhoidon ohjausryhmä 2011–2013

– Risto Sulkava

Metsälannoitustyöryhmä (kutsutaan koolle tarvittaessa) 15.4.2010

– Ilpo Kuronen

Metsänkäsittelymenetelmien monipuolistaminen – jatkotyöryhmä 3.11.2011–30.6.2012

– Sini Eräjää

Metsätuholakityöryhmä 14.3.2011–29.2.2012

– Sini Eräjää (Ilpo Kuronen)

Männikkömetsät ja rantojen raidat – METSO-yhteistoimintaverkosto 2010–2013

– Risto Sulkava

Riistaa reunoilta – METSO-yhteistoimintaverkosto 1.11.2011–2014

– Risto Sulkava

Saimaannorppa ja kalastus II -ryhmä

– Kaarina Tiainen

TEHO-Plus hankkeen ohjausryhmä 1.6.2011–31.5.2014

– Ilpo Kuronen

Valtakunnallinen riistaneuvosto 1.5.2011–31.7.2014

– Risto Sulkava (Tapani Veistola)

Vesilainsäädännön kokonaisuudistuksen valmistelutyöryhmä 22.3.2000–27.5.2011

– Ilpo Kuronen

Vesilakitoimikunta 22.3.2000–27.5.2011

– Ilpo Kuronen

Vieraslajeja koskevan strategian valmistelusta vastaava ohjausryhmä 1.3.2009–31.3.2011

– Tapani Veistola (Hannele Ahponen)

Vieraslajistrategian maaeläintyöryhmä

– Tapani Veistola

Vieraslajistrategian putkilokasvityöryhmä

– Olli Turunen (Markus Seppälä)

Vieraslajistrategian sisävesi-alatyöryhmä

– Hannele Ahponen

STM

Kemikaalineuvottelukunta 1.9.2011–31.8.2014 pysyvä asiantuntija

– Pertti Sundqvist

TEM

Alue- ja rakennepolitiikan neuvottelukunta 19.9.2011

– Tapani Veistola

Energia- ja EURATOM –jaosto

– Venla Virkamäki

Etelä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman seurantakomitea 1.1.2008

– Ursula Immonen (Tapani Veistola)

EU-4 jaosto

– Eero Yrjö-Koskinen (Tapani Veistola)

Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman seurantakomitea 1.1.2008

– Kaarina Tiainen

Koheesio 2014+ - työryhmä

– Tapani Veistola

Kuluttaja-asiaain neuvottelukunta 1.9.2011–31.8.2014

– Satu Lähteenoja (Kristoffer Wilén)

Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman seurantakomitea 1.1.2008

– Matti Pirhonen (Sari Poutiainen)

Metsäalan strateginen ohjelma 7.4.2009–30.9.2011, 1.10.2011–30.9.2015

– Ilpo Kuronen

Pohjois-Suomen EAKR-toimenpideohjelman seurantakomitea 1.1.2008

– Merja Ylönen

Sähkön alkuperämerkinnän kriteerit -työryhmä (RES-direktiivin 15 §

– Jouni Nissinen, Venla Virkamäki ja Teemu Kettunen

YM

Alkuperäiskansojen perinnetietoa käsittelevän artikla 8j:n kansallinen asiantuntijaryhmä 18.6.2009–30.4.2011

– Heikki Simola

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden (METSO) seurantatyöryhmä 29.8.2008– 31.12.2016

– Sini Eräjää (Ilpo Kuronen)

EU-ympäristöjaosto – pysyvä edustus

– Eero Yrjö-Koskinen

EU:n rikkidirektiivin (1999/32/EY) taustaryhmä 8.7.2011–31.12.2012

– Pertti Sundqvist

IED-direktiivityöryhmä – Pertti Sundqvist

(Venla Virkamäki, Tapani Veistola)

Ilmastoareena 3.5.2010

– Venla Virkamäki

Jätealan yhteistyöryhmä 1.5.2008–30.4.2011

– Jouni Nissinen (Olli Karinen), 26.9.2011–31.12.2013 – Helvi

Heinonen-Tanski (Jouni Nissinen)

Kansainvälisten biodiversiteettiasioiden asiantuntijaryhmä 20.11.2007–31.12.2016

– Tapani Veistola (Olli Turunen)

Kansallisen vaarallisia kemikaaleja koskevan ohjelman arviointi 1.11.2011–30.4.2012

– Jari Huhtala (Pertti Sundqvist)

Kestävän kehityksen toimikunta 28.2.2008–31.12.2012

– Eero Yrjö-Koskinen

Kivikot -luontotyyppien valtakunnallinen inventointi, projektin ohjausryhmä 27.8.2010–31.12.2016

– Tarja Ketola

Lajisuojelun toimintaohjelman yhteistyöryhmä

– Tapani Veistola

LCP-työryhmä

– Pertti Sundqvist

Life+ rahoitusvälineen kansallinen yhteistyöryhmä 1.12.2011–30.11.2014

– Eero Yrjö-Koskinen

Luoteis-Venäjän luonnonsuojeluverkoston GAP-analyysi -työryhmä

– Olli Turunen

Maaperädirektiivityöryhmä

– Ilpo Kuronen (Tapani Veistola)

Nitraattiasetuksen uudistamistyöryhmä 1.12.2011–30.11.2012

– Hannele Ahponen

Pohjavesien suojelu –työryhmä 1.10.2011–30.11.2012

– Ilpo Kuronen

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin kansallisen toimeenpanon seurantaryhmä 15.5.2011–15.10.2012

– Janne Käpylehto

Saimaannorpan suojelutyöryhmä 15.3.2010–31.3.2011

– Kaarina Tiainen (Ilpo Kuronen)

Suomen Itämeren suojeluohjelman korkeantason seurantaryhmä 13.9.2007–31.3.2011

– Ilpo Kuronen

Suomen IUCN komitea 1.2.2010–31.12.2013

– Olli Turunen (Matti Nieminen, Tapani Veistola)

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2006–2016 toteutusta ja seurantaa edistävä työryhmä 12.4.2007–31.12.2016

– Ilpo Kuronen (Tapani Veistola)

Tehoa maatalouden vesien suojeleluun -hankkeen ohjausryhmä 1.2.2008–31.5.2011

– Ilpo Kuronen

Teollisuuspäästödirektiivin BAT-työryhmä 19.4.2011–12.4.2013

– Pertti Sundqvist (Venla Virkamäki, Tapani Veistola)

Ympäristönsuojelulain ja -asetuksen sekä eräiden muiden säädösten uudistamishanke 1.12.2011–31.12.2013

Ohjausryhmä – Jouni Nissinen

Projekti 1 – Venla Virkamäki

Projekti 3 – Pertti Sundqvist

Projekti 4 – Ilpo Kuronen

Ympäristönäytteenottajien sertifiointilautakunta 1.1.2010–31.12.2014

– Hannele Ahponen

EU

EUROOPAN KOMISSIO

Baltic Sea RAC, Executive Committee

– Tapani Veistola

Baltic Sea RAC, Salmon and Sea-trout WG

– Tapani Veistola

Metsä- ja korkkikomitea

– Matti Ikonen (Sini Eräjää, Tapani Veistola)

EUROPEAN ENVIRONMENTAL BUREAU (EEB)

Hallitus – Jouni Nissinen

Biodiversiteettityöryhmä – Tapani Veistola

Energiansäästötyöryhmä – Venla Virkamäki ja Teemu Kettunen

Jätetyöryhmä – Jouni Nissinen

Lakityöryhmä – Tapani Veistola (Hannele Ahponen)

Maataloustyöryhmä – Tapani Veistola

Teollisuustyöryhmä – Pertti Sundqvist

Vesipuidedirektiivityöryhmä – Hannele Ahponen

MUUT

CEN Standardointiseurantaryhmä 12 "Biomassat"

– Sini Eräjää

Hyönteissuojelun neuvottelukunta

– Tapani Veistola

Mustionjoki-hankkeen ohjausryhmä

– Teemu Kettunen

Rakennettujen jokien vaelluskalakantojen hoitotoimenpiteet

-menetelmäkirjon arviointi ja kehittäminen, ohjausryhmä

– Teemu Kettunen

Ulkoilufoorumin valmisteluryhmä

– Tapani Veistola

Ympäristöareena ry:n hallitus

– Helvi Heinonen-Tanski, Kati Vierikko

Yva ry:n hallitus, ympäristöjärjestöjen asiantuntijajäsen

– Tapani Veistola

Öljy- ja Kaasualueen keskusliiton ja Metsäteollisuus ry:n CEN SR12

Biomassat -standardointityön seurantaryhmä

– Teemu Kettunen

Suomen FSC-yhdistyksen hallitus

– Sini Eräjää

Uudenmaan ely-keskuksen ympäristökasvatuksen ja

-tietoisuuden edistämisyöryhmä

– Tarja Heikkonen

6.1.6. Jäsenyydet

Suomen Luonnonsuojeluliitto oli jäsenenä seuraavissa järjestöissä: Aikakauslehtien liitto, BirdLife Suomi ry., Finnwatch ry., Kehitysyhteistyön palvelukeskus ry., Kulttuuri-, taide- ja mielipidelehdet ry., Luomuliitto ry., Opintotoiminnan Keskusliitto ry., Reilun kaupan edistämisyhdistys ry., Suomen FSC-yhdistys, Suomen eläinsuojeluyhdistys ry., Suomen Kõitiseutuliitto ry., Suomen Retkeilymajajärjestö ry., Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry., Tieteellisten Seurojen valtuuskunta ja Ympäristöareena ry.

Suomen Luonnonsuojeluliitto maksaa jäsenmaksua seuraaville kansainvälisille järjestöille: IUCN – World Conservation Union, Coalition Clean Baltic, European Environmental Bureau, Climate Action Network, Forest Stewardship Council, Green Budget Europe, Transport & Environment ja ANPED - Northern Alliance for Sustainability.

6.1.7. Mitalit ja ansiomerkit

Luonnonsuojeluliiton hallitus myönsi liiton juhlamitalin liittovaltuuston entisille puheenjohtajille Pertti Sevolalle, Vesa Heinolle ja Pertti Siilahdelle.

Liittohallitus myönsi kultaisen ansiomerkin seuraaville henkilöille: Jaakko Ahopalo (Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys), Merja Jylhänkangas (Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys), Risto Sulkava, Pentti Hyvärinen (Nurmijärven luonnonsuojelu-

yhdistys), Toivo Vanhatalo (Nurmijärven luonnonsuojeluyhdistys), Tarja Ketola ja Kari Salovaara (Uudenmaan piiri).

Hopeinen ansiomerkki myönnettiin puolestaan seuraaville henkilöille: Eero Jurvelin (Ylöjärven luonto), Jussi Kytömäki (Ylöjärven luonto), Harri Luojus (Ylöjärven luonto), Anneli Pekkala-Jalava (Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri), Minna-Mari Harju (Nurmijärven luonnonsuojeluyhdistys), Hannu Kokki (Tuusulan ympäristöyhdistys), Timo Kärkkäinen (Nurmijärven luonnonsuojeluyhdistys), Tuula Miekka-vaara (Keravan ympäristöyhdistys), Päivi Niemi-Luostarinen (Keravan ympäristöyhdistys) sekä Miia Saari (Tuusulan ympäristöyhdistys).

6.2. Talous

6.2.1. Suomen Luonnonsuojeluliitto

YLEISTÄ

Vuoden 2011 talousarvio oli laadittu 121 400 euroa alijäämäiseksi. Alijäämä oli määrä kattaa rahastoista. Vuoden 2010 merkittävästi alijäämäisen tuloksen johdosta valtuusto päätti kevätkokouksessaan toimista, joilla tulostavoite kääntetään kohti nollatulosta. Toteutettujen toimenpiteiden ja voimakkaiden säästöjen ansiosta vuoden 2011 tulos kääntettiin 28.664 euroa ylijäämäiseksi.

Varainhankinta toteutui 70 300 euroa budjetoitua pienempänä. Järjestö-, viestintä-, luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojelutoiminta sekä hallinto toteutuivat 126 300 euroa ylijäämäisinä.

Suomen Luonnon keskimääräinen levikki (ilman vapaa-kappaleita) oli 25 162. Keskimääräinen levikki nousi 0,9 prosenttia edellisvuodesta. Suomen Luonnon tulos (240 400 euroa) oli menestyneiden juhla-arpajaisen ansiosta 100 400 euroa budjetoitua parempi.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä (1 648 080 euroa) oli 226 800 euroa (14 %) budjetoitua parempi.

Liiton talouspäällikkönä toimi Pekka Kassila. Talouden suunnittelua ja seuranta ohjasi talousvaliokunta, jonka puheenjohtajana toimi Vesa Luhta.

VARAINHANKINTA

Jäsenmaksutuotot (1 170 600 euroa) kasvoivat edellisestä vuodesta 96.800 euroa (9,0 %). Jäsenmäärä laski 1,9 % vuodesta 2010. Loppuvuonna maksaneita jäseniä oli 29 957.

Varainhankinnan nettotuotot olivat 1 234 300 euroa. Tuotot olivat 70 000 euroa budjetoitua pienemmät ja hieman edellisvuotta suuremmat (1 228 261 euroa vuonna 2010).

Norppa/Ykkösbonus -kanta-asiakasjärjestelmän kautta sekä useita kampanjoita toteuttamalla saatiin lahjoituksina yhteensä 105 100 euroa. Royaltymaksuja kertyi 13 100 euroa ja Oy Veikkaus Ab:n luontoarvoista 34 200 euroa.

Valtionapu 400 000 euroa säilyi edellisvuoden tasolla.

Liiton alueellisen ja valtakunnallisen toiminnan pääasiallisenä rahoituslähteenä ovat jäsenmaksutuotot, Suomen Luonnon nettotuotot sekä yritysyrityksestä saatavat tuotot. Valtion yleisavustuksella rahoitetaan noin 17 prosenttia liiton toiminnasta.

Kokonaistuotot liiton talousarviossa vuodelle 2012 ovat n. 3,2 miljoonaa euroa, josta Suomen Luonnon kustannus-

ten jälkeen liiton toiminnan rahoitukseen jää yhteensä 1,9 miljoonaa euroa.

YRITYSYHTEISTYÖ

Yritysyhteistyö oli edelleen kiinteä osa Suomen Luonnonsuojeluliiton varainhankintaa, jonka avulla pystyttiin toteuttamaan luonnonsuojeluhankkeita, työllistämään asiantuntijoita ja lisäämään Luonnonsuojeluliiton näkyvyyttä aktiivisena ja asiantuntevana ympäristönsuojelutoimijana. Yritysyhteistyön avulla myös tavoitettiin monia sellaisia tahoja, jotka muuten eivät ehkä koskaan saisi tietoa liiton toiminnasta.

Jo vuonna 2010 oli nähtävissä talouden epävarmuustekijöiden kasvaessa yritysten haluttomuutta sitoutua rahallisesti merkittävään yhteistyöhön. Tämä näkemys vahvistui edelleen vuonna 2011. Yrityksillä on taloudellisesti tiukempaa ja markkinointibudjettien supistuessa mietitään tarkkaan, mihin yritykselle lisäarvoa tuottaviin asioihin budjettia käytetään. Yhteistyön liiton kanssa täytyy tukea yrityksen markkinoinnin ja viestinnän tarpeita ja mielellään linkittyä yrityksen toimialaan jollain tavalla. Valtaosa vuonna 2011 tuloutuneista yritystuotoista pohjautui jo ennen vuotta 2010 tehtyihin monivuotisiin sopimuksiin.

Vuoden aikana vastattiin useisiin yhteistyötiedusteluihin ja tehtiin myös konkreettisia hanke-esityksiä, joista osa oli edelleen vuoden 2012 alussa harkintavaiheessa potentiaalisilla rahoittajilla.

Vuoden 2011 lopussa päättyivät useat monivuotiset yhteistyösopimukset muun muassa Fortumin, Lumenen ja Kraft & Kulturin kanssa. Yhteistyön jatkosta neuvotellaan 2012 puolella ainakin Lumenen ja Kraft & Kulturin kanssa. Hertzin kanssa jatketaan yhteistyötä saimaannorpan suojelun tiimoilta. Finnairin tuen jatkuminen Madagaskarin metsityshankkeelle varmistui kolmeksi vuodeksi eteenpäin vuodenvaihteessa.

TULOS

Liiton kokonaistuotot toimintavuonna olivat 3 800 240 euroa, kun edellisvuoden vastaavat tuotot olivat 3 772 387 euroa. Toiminnan tulot olivat 3 771 580 euroa ja ylijäämä 28 660 euroa. Edellisvuoden kulut olivat 3 991 691 euroa ja alijäämä 219 304 euroa.

Valtion yleisavustuksen osuus kokonaistuotoista oli 10,5 prosenttia. Vuonna 2010 vastaava osuus oli 10,6 prosenttia.

VIIDEN 2012 TALOUSARVIONÄKYMÄT

Vuoden 2012 kokonaistuottojen arvioidaan laskevan edellisvuodesta 16,5 prosenttia. Jäsenmaksutuottojen odotetaan pysyvän edellisvuoden tasolla. Suomen Luonnon tuloksen arvioidaan jäävän vuoden 2011 tulosta pienemmäksi, koska arpajaiset järjestetään liiton toimesta. Myös yritysyritystyoittojen arvioidaan jäävän edellisvuotta alhaisemmalle tasolle. Pääyhteistyökumppaneina jatkavat Suomen Lähi-kauppa sekä Tapiola-ryhmä. Valtion yleisavustuksen määrän arvioidaan pysyvän edellisvuoden tasolla.

6.2.2. Suomen Luonnonsuojelun Tuki Oy

Suomen Luonnonsuojelun Tuki Oy:n toiminta on keskittynyt kalenteri-, joulukortti-, paperi- sekä toimistotarvikemyyntiin.

CUTRININ työntekijät tarttuivat lapioihin Uudenmaan pienvesien puolesta. Yritys kunnosti neljän hengen tiimillä Alkärrin arvokasta lähdealuetta Raaseporin Rekubyn kylässä.

FINNAIR rahoittaa Suomen Luonnonsuojeluliiton Madagaskar-hanketta, joka tähtää pirstaloituneen metsäluonnon suojeluun ja ennallistamiseen.

Yhtiön tilikausi oli 1.9.2010–31.8.2011. Edellinen 31.8.2011 päättyneet tilikausi oli 10 505 euroa voitollinen.

Tilikauden aikana yhtiön palveluksessa oli kolme kokopäiväistä vakituista työntekijää.

Yhtiön toimintaa johti talouspäällikkö Pekka Kassila. Yhtiökokous valitsi 22.10.2011 hallituksen varsinaisiksi jäseniksi Esko Vuorisen (pj), Heikki Simolan, Risto Sulkavan ja Hanna-Kaisa Hellstenin sekä varajäseneksi Riitta Luntin. Tilintarkastajana toimi KHT Kaija Tuominen ja varatilintarkastajana KHT Camilla Viherlaakso. Luonnonsuojeluliitto omistaa yhtiöstä 100 prosenttia.

6.2.3. Suomen Luonnonsuojelun Säätiö

Suomen Luonnonsuojelun Säätiö jakaa pääomansa tuotosta ja saamistaan lahjoitusvaroista apurahoja luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävään tieteelliseen ja taiteelliseen työhön, julkaisu- ja toimintaan, luonnonharrastustoimintaan sekä luonnonkuvaukseen. Säätiö tukee toiminnallaan Suomen luonnonsuojeluliiton ja Luonto-Liiton vapaaehtoista luonnon- ja ympäristönsuojelutyötä.

Säätiön hallituksessa toimivat Suomen luonnonsuojeluliiton edustajina erikoistutkija, FT Timo Helle (puheenjohtaja) ja ympäristötieteen dosentti, FT Heikki Simola, Luonto-Liiton edustajina opiskelija, luontokartoittaja Olli Manninen ja FK Lauri Kajander sekä emeritusprofessori Rauno Ruuhijärvi, hallitusammattilainen Markku Hyvärinen ja metsänhoitaja Esko Joutsamo (varapuheenjohtaja).

Säätiön asiamiehenä o.t.o. toimi järjestöpäällikkö Tarja Ketola, kirjanpidon teki ja tilinpäätöksen laati kirjanpitäjä Pirkko Loiva Larsen & Co Tilitoimisto Oy:stä. Tilintarkastajina toimivat KHT Kaija Tuominen ja KHT Pertti Hiltunen, varatilintarkastajina KHT Erkki Manner ja johtava asiantuntija Jorma Jantunen.

Säätiön taloudellinen tilanne oli vakaa. Varoja saatiin sijoitusten korkotuotoina, lahjoituksina yksityishenkilöiltä ja yrityksiltä sekä testamenttilahjoituksella. Suruadressien myynti Papron Paperitukku Oy:n toimesta jatkui koko vuoden. Säätiön logouudistus saatiin päätökseen, ja kotkalogosta tuotettiin modernimpi versio tiedotusta ja markkinointia varten. Perinteinen versio säilytettiin virallisia käyttöyhteyksiä varten. Säätiön kummikirjan sekä kotisivujen uudistus olivat työn alla loppuvuodesta, mutta niiden valmistuminen siirtyi seuraavan vuoden puolelle.

Säätiön Somerolla sijaitsevalla vanhan metsän suojelualueella (Vehkalon vanha metsä) olevaa perinnemaisemakohdetta hoidettiin Lounais-Suomen ympäristökeskuksen laatiman suunnitelman mukaisesti, ja alueen laidunnuksesta edellisenä vuonna tehty jatkovuokrasopimus jatkui maanviljelijä Mikko Salmisen kanssa.

Säätiön hallitus jakoi kokouksessaan 3.5.2011 apurahoja 14 hankkeelle yhteensä 32 000 euroa. Rafael Kuusakosken muistorahastosta myönnettiin 23 000 euroa seitsemälle

hankkeelle, joista yksi oli rahaston 10-vuotisjuhla-apuraha. Itämeri-rahastosta myönnettiin 2 000 euroa yhdelle hankkeelle, ja lisäksi jaettiin kuusi apurahaa säätiön käyttövaroitusta, yhteensä 7 000 euroa. Hakemuksia tuli 56 (edellisenä vuonna 70).

Myönnetty apurahat olivat:

SÄÄTIÖN KÄYTTÖVAROISTA

- **Irina Kylmänen**, Oulu, kierrätysmateriaaleista tuotettuun esikoinnäyttelyyn "Muovinen kuurankukka", 200 euroa
- **FT Jarmo Laitinen**, Oulu, kasviyhteisöjen koostumuksen ja lajimäärän suhdetta suoekologiaan tekijöihin ja ympäristön heterogeenisuuteen selvittävään tutkimukseen Oulangan lettokosteikoilla, 1500 euroa
- **LuK Kristiina Nyholm**, Äänekoski, pro gradu -tutkimukseen "Kuukkelin esiintymisen ennustaminen metsien kuviotietojen perusteella", 800 euroa
- **FM Hanna Tuovila**, Lohja, kotelosieniin kuuluvan *Mycocaliciales* subtile-lajikompleksin ekologiaa Suomessa ja Pohjoismaissa selvittävään tutkimukseen ja tieteellisen artikkelin kirjoittamiseen, 1000 euroa
- **FM Ralf Wistbacka**, Larsmo, liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen rajauspäätösten toimivuuden selvittämiseen Pohjanmaalla, 2000 euroa
- **Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri**, Turku, metsien suojelun edistämiseen Varsinais-Suomessa, 1500 euroa

RAFAEL KUUSAKOSKEN MUISTORAHASTOSTA

- Rahaston 10-vuotisjuhlavuoden apuraha**
- **MMM Tatu Hokkanen**, opettaja Urpo Koponen ja lintuharrastaja Ari Vuorio, Helsinki, Rafael Kuusakosken muistorahaston kymmenvuotisjuhla-apuraha, itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutosten selvittämiseen, 10 000 euroa

MUUT

- **Anne Hyvärinen ja Teatteri MOORIA**, Tampere, "TYRSKYT" -vesiaiheisen varjoteatteriesityksen tuottamiseen päiväkotij- ja ala-asteikäisille, 1000 euroa
- **FM Noora Mustamäki**, Turku, Saaristomeren ekosysteemiä ja erityisesti kuhan asemaa ravintoverkossa käsittelevään väitöskirjatutkimukseen, 3000 euroa
- **FM Tiina Salo**, Turku, väitöskirjatutkimukseen "Muuttuvan elinympäristön vaikutukset syrjäisten vesikasvipopulaatioiden tuotanto- ja stressinsietokykyyn", 3000 euroa
- **FM Sari Suhonen**, Helsinki, sorsakantojen (ennen kaikkea tavin) vaihteluun vaikuttavien tekijöiden sekä koko Eurooppaa koskevalle muuttoväylätasolla että pesimäalueella Etelä-Suomessa käsittelevään väitöskirjatutkimukseen, 2000 euroa
- **FM Anneli Syrjänen**, Turku, pro gradu -tutkimukseen "Sisäsiitoksen vaikutus harmosuomuyökkösen elinkelpoisuuteen", 1000 euroa
- **Kemiönsaaren Luonto**, Kemiö, Vanhan metsän aarteet -kirjan tuottamiseen, 3000 euroa

ITÄMERI-RAHASTOSTA

- **FM Camilla Gustafsson**, Turku, väitöskirjatutkimukseen, jolla selvitetään biodiversiteetin vaikutuksia vedenalaisten kasviyhteisöjen toimintaan, 2000 euroa

SUOMEN LUONNONSUOJELUN SÄÄTIÖN APURAHOJA myönnettiin vuonna 2011 muun muassa metsien suojelun edistämiseen.

LEPAKOIDEN SUOJELUTILANTEEN PARANTAMINEN oli yksi kansainvälisen lepakkovuoden 2011 päätavoitteista. Helsingissä 19.3. järjestetty lepakkoseminaari oli tupaten täynnä, ja Euroopan lepakkoyön tapahtumiin elokuussa osallistui runsaasti väkeä eri puolilla maata.

ANTTI LEINONEN / PROK

Liitteet

TÄSSÄ LUVUSSA ESITETÄÄN

keskeisiä luetteloita ja tilastotietoja liiton toiminnasta vuonna 2011.

7.1. Valiokunnat, toimikunnat ja työryhmät

RAKENNETTYÖRYHMÄ (2010–2013)

Työryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Ryhmän puheenjohtajana toimi Katja Viberg. Jäseniä ovat Risto Hamari, Heini Jalava (31.5. asti) Tarja Ketola (1.6. alkaen), Riitta Luntti, Leo Stranius, Risto Sulkava ja Pekka Tenhunen.

LUONNONSUOJELUVALIOKUNTA

Luonnonsuojeluvaliokunta kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa ja sen puheenjohtajana toimi Heli Jutila. Muita valiokunnan jäseniä olivat Juha Jurvelius, Tanja Karpela, Olli Manninen, Anniitta Miikkulainen, Jere Nieminen, Pekka Nyman, Seppo Ojala, Maire Peltola, Riku Rinnekangas ja Keijo Savola.

YMPÄRISTÖNSUOJELUVALIOKUNTA

Ympäristönsuojeluvaliokunnan puheenjohtajana toimi Pertti Sundqvist ja se ei kokoontunut kertaakaan.

JÄRJESTÖVALIOKUNTA

Liiton järjestötyötä ja jäsenhankintaa ohjaava järjestövaliokunta kokoontui seitsemän kertaa. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Katja Viberg. Järjestö- ja viestintävaliokunta pitivät yhteisen kokouksen joulukuussa. Jäsenhankinnan - ja huollon työryhmä ei kokoontunut vuoden aikana henkilövaihdoista johtuen.

VIESTINTÄVALIOKUNTA

Viestintävaliokunta kokoontui kuusi kertaa ja sen puheenjohtajana toimi Laura Manninen. Muita valiokunnan jäseniä olivat Hanna-Kaisa Hellsten, Päivi Häikiö, Hannu Karvonen, Riku Cajander, Markku Lappalainen, Jorma Laurila, Leena-Liisa Lehikoinen ja Esa-Pekka Nykänen. Valiokunnan sihteerinä toimivat 1.1.–31.7. Antti Halkka ja 1.8.–31.12. Matti Nieminen.

TALOUSVALIOKUNTA

Talousvaliokunta kokoontui kahdeksan kertaa ja sen puheenjohtajana toimi Vesa Luhta. Muita valiokunnan jäseniä olivat Risto Hamari, Pertti Sundqvist ja Hilikka Toivonen. Pekka Kassila toimi valiokunnan sihteerinä.

YMPÄRISTÖKASVATUSTOIMIKUNTA

Toimikunta kokoontui kahdeksan kertaa. Toimikunnan puheenjohtajana toimi Tarja Heikkonen ja varapuheenjohtajana Risto Hamari. Toimikunnan muita jäseniä olivat Malva Green, Jaana Hiltunen, Taina Kelavirta, Marjo Kuisma, Helena Rantanen

ja Satu Taiveaho. Sihteerinä toimi aluepäällikkö Kaarina Tainen (6 kokousta) ja järjestökoordinaattori Sinikka Kunttu (2 kokousta).

ENERGIA- JA ILMASTOTOIMIKUNTA

El-toimikunta kokoontui kolme kertaa ja sen puheenjohtajana toimi Helvi Heinonen-Tanski. Muita toimikunnan jäseniä olivat Kirsti Rauho, Tage Fredrikson, Salka Orivuori, Kari Keskitalo, Riitta Savikko, Hanna Majander, Piia J. Häkkinen, Heikki Niinimäki, Outi Leskelä ja Toni Leino.

KESTÄVÄ TUOTANTO JA KULUTUS TOIMIKUNTA

Toimikunta kokoontui kuusi kertaa. Sen puheenjohtajana toimi Satu Lähteenoja 31.5.2011 saakka ja sen jälkeen Laura Räsänen. Muita toimikunnan jäseniä olivat Tapio Linna, Toni Leino, Kaarina Huhtinen, Jenni Heikkinen, Helmi Risku, Maarit Laihonen, Stella Wahlström, Henrietta Buddas, Maria Vuorelma, Hanna-Leena Ylinen, Olli Vento, Iina Heikkilä, Inka Ritvanen, Michael Lettenmeier, Miska Linden ja Hanna Majander.

PALKITSEMISTOIMIKUNTA

Toimikunta kokoontui neljä kertaa ja sen puheenjohtajana toimi Hanna Kaisa Hellsten. Liiton toimikunnan jäseniä olivat Risto Sulkava, Terho Poutanen ja Tarja Ketola.

TOIMINNAN SUUNNITTELUN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄ

Liiton toiminnan suunnittelun kehittämistä varten oli oma työryhmänsä, jonka puheenjohtajana toimi Tuire Laurinoli. Työryhmä kokoontui neljä kertaa ja siihen kuuluivat puheenjohtajan lisäksi Heini Jalava, Katja Viberg ja Eero Yrjö-Koskinen.

7.2. Lausunnot

TAMMIKUU

12.1. Täydentävä mielipide Metsienkäsittelemien monipuolistamis-työryhmän muistioon
13.1. Ympäristövaliokunnalle Yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta
13.1. Maa- ja metsätalousvaliokunnalle metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä laista
13.1. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle hallituksen esityksestä uudeksi jätelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
14.1. Maa- ja metsätalousministeriölle metsästyistä koskevista asetuksista
14.1. Eduskunnan talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä uudeksi jätelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
17.1. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle ympäristönsuojelulain uudistuksesta

17.1. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle hallituksen esityksestä päästökauppalaiksi

27.1. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle Sipoonkorven kansallispuistosta

28.1. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle Sipoonkorven kansallispuistosta

31.1. Ympäristöministeriölle yva-lain sekä maankäyttö- ja rakennuslain suhteesta tehdystä selvityksestä

HELMIKUU

2.2. Ympäristöministeriölle uhanalaisten luontotyyppien toimintaohjelmasta

2.2. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle Selkämeren kansallispuistosta

7.2. Oikeusministeriölle Tehtävien jako hallintotuomioistuinten kesken -mietinnöstä

8.2. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle kalastuslain muutoksesta

9.2. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle maankäyttö- ja rakennuslain kauppakeskuskäytön muuttamisesta

9.2. Ympäristöministeriön tuulivoiman ohjeryhmälle BirdLifen, WWF:n ja SLL:n tuulivoimaohje

11.2. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle täydentävä lausunto Sipoonkorven kansallispuistosta

11.2. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle täydentävä lausunto Selkämeren kansallispuistosta

14.2. Maa- ja metsätalousministeriölle Miten alueellista kalataloushallintoa pitäisi kehittää -kuulemiseen

15.2. Kantelu Suomen tasavaltaa vastaan EU:n luonto- ja lintudirektiivien rikkomisesta soiden luontotyyppien ja lajien suojelun laiminlyönneillä boreaalilla vyöhykkeellä

MAALISKUU

3.3. Eduskunnan oikeusasiamiehelle Ympäristöasioiden laillisuusvalvonnan ja hyvän hallinnon haasteita

11.3. Maa- ja metsätalousministeriölle saimaannorppaa ja kalastusta koskevista asetusluonnoksista

18.3. Lapin liitolle poroja ja petoja koskeneesta selvityksestä

21.3. Maa- ja metsätalousministeriölle lohiasetuksen muuttamisesta

29.3. Vastaus Euroopan komission yleiskyselyyn biomassan tuotannon kestävydestä

HUHTIKUU

1.4. Maa- ja metsätalousministeriölle allin kevätmetsästyksestä

1.4. Ympäristöministeriölle YVA-asetuksen hankeluettelon muuttamisesta

6.4. Ympäristöministeriölle kommentteja ympäristönsuojelulain uudistuksesta

10.4. EU:n komissiolle Rio+20-kuuleminen
11.4. Ympäristöministeriölle

tuulivoimaohjeen luonnos (SLL, Birdlife, WWF yhdessä)

14.4. Ympäristöministeriölle maastoliikennelain osittaisuudistuksesta, yleismuistio, pykäläkohtainen muistio

15.4. Vaasan hallinto-oikeudelle vastaselitys uraanin käsittelystä Harjavallasta

15.4. Ympäristöministeriölle luonnoksesta Luonnon virkistyskäyttö ja jokamiehenoikeudet

19.4. Ympäristöministeriölle bioturva koskevasta lisäpöytäkirjasta

29.4. Maa- ja metsätalousministeriölle kansallisesta kalatiestrategiasta

TOUKOKUU

5.5. Ympäristöministeriölle luonnonsuojelulainsäädännön arvioinnista

21.5. Maa- ja metsätalousministeriölle vastaus pyyntöön Metsäneuvoston jäsenenä varajäsen ehdokkaana nimeämiseksi ja aloite metsäpolitiikan uudistamiseksi

31.5. Maa- ja metsätalousministeriölle suo- ja turvemaiden kestävä käytön ja suojelun strategiasta

31.5. Maa- ja metsätalousministeriölle vieraslajistrategiasta

31.5. Ympäristöministeriölle raportista Saimaannorpan suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelma

31.5. Ympäristöministeriölle raportista Saimaannorpan suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelma

KESÄKUU

3.6. Ympäristöministeriölle merenhoidon järjestämistä koskevasta asetusluonnoksesta meristrategiadirektiivin (2008/56/EY) täytäntöönpanemiseksi

22.6. Komissiolle EU:n maatalouden ympäristöpolitiikan rahoituksesta

17.6. BS RAC:lle Itämeren vuoden 2012 kalastuskiintiöistä

29.6. Ympäristöministeriölle ehdotuksesta tuulivoimarakentamista koskeva ohjeistukseksi

30.6. Maa- ja metsätalousministeriölle vesiviljelyn sijainninhajausuudistuksesta

30.6. BS RAC:lle Eriävä mielipide vuoden 2012 kiintiöitä koskevaan kannanottoon

17.6. BS RAC:lle Itämeren vuoden 2012 kalastuskiintiöistä

29.6. Ympäristöministeriölle ehdotuksesta tuulivoimarakentamista koskeva ohjeistukseksi

30.6. Maa- ja metsätalousministeriölle vesiviljelyn sijainninhajausuudistuksesta

30.6. BS RAC:lle Eriävä mielipide vuoden 2012 kiintiöitä koskevaan kannanottoon

26.7. Maa- ja metsätalousministeriölle esitys riista-asetuksen suurimmaksi sallituksi saalismääräksi

ELOKUU

1.8. Maa- ja metsätalousministeriölle metsästyksen rajoittamisesta

12.8. Työ- ja elinkeinoministeriölle valtakunnallisten alueiden kehittämisen tavoitteista 2011–2015

16.8. Maa- ja metsätalousministeriölle

ympäristötuen valmisteluryhmän kyselyyn + liite

24.8. Kirje valtionvarainministeri Urpilaiselle talousarvioesityksestä 2012

26.8. Liikenne- ja viestintäministeriölle painolastivesiä koskevan yleissopimuksen ratifioimisesta

SYYSKUU

2.9. Ympäristöministeriölle yvan integroimisesta ympäristölupamenettelyyn

15.9. Maa- ja metsätalousministeriölle EU:n yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksesta

19.9. Ympäristöministeriölle Ruotsin Södra Midsjöbankenin tuulivoimalan kansainvälisestä yvasta

20.9. Suomen valmistelukomitealle Rio+20-kokouksen tavoitteista ja keinoista

21.9. Liikenne- ja viestintäministeriölle liikennepoliittisen selonteon valmistelusta

26.9. Eduskunnan suurelle valiokunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi energiatehokkuudesta

29.9. Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle rikkidirektiivin merkityksestä meren ja ympäristön kannalta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

30.9. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle EU:n kalastuspolitiikan uudistuksesta

LOKAKUU

3.10. Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle huvivenedirektiivin uudistamisesta

8.10. Maa- ja metsätalousministeriölle Itämeren lohien hoitosuunnitelmasta

18.10. Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle ajoneuvoverolain muuttamisesta

19.10. Opetus- ja kulttuuriministeriölle koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisuunnitelmasta vuosille 2011–2016

19.10. Ympäristöministeriölle oppaasta merkittävien ympäristövahinkojen korjaamisen menettelyistä

20.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle budjetista

24.10. Työ- ja elinkeinoministeriölle sähkön alkuperän varmentamiseksi

28.10. Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle budjetista 2012

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

28.10. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle kasvinsuojeluaineita sekä metsän hyönteis- ja sienituhojen torjuntaa koskevista laeista

HELSINGIN LUONNONSUOJELUYHDISTYS ja Dodo ry järjestivät keväällä 2011 pääpuolueiden helsinkiläisille eduskuntavaaliehdokkaille liikenne- ja yhdyskunta-poliittisen vaaliväittelytilaisuuden Vanhalla ylioppilastalolla.

kala-asioiden EU-työryhmien täydentämisestä

7.11. Maa- ja metsätalousministeriölle maatalouden EU-jaoston täydentämisestä

8.11. Kommentit OECD:n ympäristöohjeisiin vientiluottotoiminnalle

9.11. Ympäristöministerille sähkö- ja elektroniikkalaiteremudirektiivistä

11.11. Maa- ja metsätalousministeriölle alueellisen kalataloushallinnon kehittämistyöryhmän loppuraportista

17.11. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle maatalouspolitiikan uudistuksesta

18.11. Ympäristöministeriölle vesien kunnostustyöryhmän loppuraportista

23.11. Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskiselä EU:n kalatalousrahaston uudistamisesta

28.11. Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle Saimaan järvilohen hoito-ohjelmasta

30.11. Eduskunnan ympäristövaliokunnalle Itämeren lohikannasta

30.11. Ympäristöministeriölle ympäristölupien valvontaohjeen luonnoksesta

30.11. Suomen ympäristökeskukselle kommentteja kiviaineshankkeiden yvoppaasta

30.11. Ympäristöministeriölle ympäristölupien valvontaohjeen luonnoksesta

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

30.11. ELY-keskuksille kysely lentokenttien mahdollisesti puuttuvista ympäristöluvista

7.3. Julkaistu materiaali

- Rio+20 - Kohti kestävä kehitystä? Suosituksia sidosryhmiltä. Raportti, 16 s.
- Rio+20: Kohti kestävä kehitystä - suosituksia sidosryhmiltä (edellisen tiivistelmä)
- Rio+20: a roadmap to sustainable development (sama englanniksi)
- Kahdeksan katsasta uhanalaisuuteen - esite
- Luonnonsuojelu on ilmastonuojelua - luonnon hiilivarastojen teemavuoden esite
- Metsänkäsittely kuukelialueella - ohje
- Maatalouspolitiikan seuraava askel - ympäristöohje. Ympäristöjärjestöjen kanta EU:n maatalouspolitiikan uudistukseen. BirdLife Suomi, Luonto-Liitto, Natur och Miljö, Suomen luonnonsuojeluliitto ja WWF Suomi
- Suomen luonnonsuojeluliiton vaatimukset hallitusohjelmaan 2011-2015
- Woody Biomass for Energy: NGO Concerns and Recommendations. Englanninkielinen raportti yhdessä 10 muun eurooppalaisen ympäristöjärjestön kanssa.
- On The Ground: The Controversies of PEFC and SFI. Englanninkielinen kansainvälinen raportti yhdessä kahdeksan muun ympäristöjärjestön kanssa.
- Negawattineuvonta: hankkeen yleisesite, suunnattu asunto-osakeyhtiöille
- Kaikilla raiteilla kestävä tielle. Euroopan unionin liikennepolitiikan opetukset Suomelle -julkaisu. Julkaisun tekemiseen saatiin valtionavustusta kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen.
- Liikenne ja ilmasto -yleisesite

7.4. Koulutus, retket ja muut tapahtumat

- KOULUTUS, KURSSIT JA SEMINAARIT**
- 3.-4.2.** Aluetyöntekijöiden koulutuspäivät Helsingissä.
- 4.2.** Hiiltä Suomen luonnosta -miniseminaari
- 1.3.** Ilmasto pelissä -vaali-ilta Helsingissä
- 19.3.** Lepakkoseminaari Helsingissä
- 23.5.** Ekoenergia -päivät Porvoossa
- 28.5.** Suokurssi Seinäjoella
- 9.6.** Kestävä kehitys - nyt tai ei koskaan! -seminaari Helsingissä
- 15.-17.7.** Suokurssi Taivalkoskella
- 3.-4.9.** Syyspäivät Lohjalla
- 10.-11.9.** Suokurssi Pyhtäällä ja Kotkassa
- 17.9.** Geologian päivän seminaari Yyterissä.
- 21.9.** Kaikilla raiteilla kestävä tielle - Mihin suuntaan liikennejärjestelmiä tulisi kehittää? -seminaari Helsingissä
- 27.9.** Kestävä kehitys - kohti Rioa! -seminaari Helsingissä
- 6.10.** Käpäkurssi Turussa
- 8.-9.10.** Käpäkurssi Turussa
- 11.10.** Negawatti-hankkeen Asumisen ja rakentamisen energiatehokkuus-seminaari

TOIMITTAJATAPAAMISET

- 31.1.** Luontohaaste
- 5.2.** Suostrategia
- 2.4.** Kuntavaalit
- 1.6.** Ympäristöpalkinnot
- 10.11.** Kohti Durbania -tiedotustilaisuus, kansalaisjärjestöjen yhteinen tiedotustilaisuus ilmastokokouksesta

RETKET JA MUUT TAPAHTUMAT

- 14.-20.2.** Luonto- ja ympäristöviikko
- 2.4.** Suuri pöllöretki -päivä, keskuustoimisto vahvasti mukana
- 11.-12.6.** Lähde- ja purokunnostustalkoot Raahessa ja Pyhäjoella
- 19.6.** Luonnonkukien päivä
- 7.-16.7.** Soutu- ja purjehdusretki Laatokalle
- 16.-17.7.** Ounasjokijotos Kittilässä
- 16.-26.7.** Soutu- ja purjehdusretki Laatokalle
- 10.7.** Big Jump -tapahtuma
- 11.9.** Jokamiespäivä
- 22.9.** Autoton päivä -tilaisuus Helsingissä
- 16.-17.9.** Geologian päivä
- 8.10.** Hiljaisuuden päivä
- 12.10.** Kansainvälinen ilmastopolitiikka -keskustelutilaisuus Eduskunnassa, Ympäristöjärjestöjen järjestämä
- 15.10.** Earth Voice -konsertti Espoossa

MIELENOSOITUKSET

- 16.3.** Fukushima onnettomuuden muistomielenoitus
- 26.4.** Tshernobyl-päivän mielenosoitus

7.5. Paikallisyhdistykset piireittäin

ETELÄ-HÄMEEN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/etela-hame)
Asikkalan Luonnonystävät
Hollolan Ympäristöyhdistys
Hämeenlinnan Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Itä-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys
Janakkalan Luonto ja Ympäristö
Keski-Hämeen Ympäristöyhdistys
Kärkölän Luonnonystävät
Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys
Nastolan Luonnonsuojelu
Padasjoen Luonnonystävät

ETELÄ-KARJALAN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/etela-karjala)
Imatran Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Laatokan-Karjalan Luonnonystävät
Lappeenrannan Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Savitaipaleen Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Taipalsaaren Luonnonsuojeluyhdistys

ETELÄ-SAVON LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/etela-savo)
Heinäveden Luonnonystävät
Itä-Savon Luonnonsuojeluyhdistys
Joroisten Luonnonystävät
Kangasniemen Luonto
Mäntyharjun Luonnonystävät
Pieksämäen Luonnon Ystävät
Puumalan Luonto
Suur-Savon Luonnonsuojeluyhdistys

KAINUUN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/kainuu)
Kajaanin Seudun Luonto
Lentua-Seura
Paltamon Luonto
Puolangan Luonto
Sotkamon Luonto
Vuolijoen Luonnonsuojeluyhdistys
Ylä-Kainuun Luonto

KESKI-SUOMEN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/keski-suomi)
Ala-Keiteleluonnonystävät
Jyväskylän Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Jämsän Seudun Luonnonystävät
Kaakkoisen Keski-Suomen Luonnonsuojeluyhdistys
Karstulan-Kyyjärven Luonnonsuojeluyhdistys
Keurusseudun Luonnonystävät
Korpilahden Luonnonsuojeluyhdistys
Laukaan Seudun Luonto
Petäjäveden Luonto
Pihtiputaan Seudun Luonnonsuojeluyhdistys

Saarijärven Seudun Luonnonystävät
Toivakan Luonto
Viitasaaren Luonnonystävät

KYMENLAAKSON LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/kymenlaakso)
Elimäen Luonnonystävät
Kaakkois-Kymen Luonto
Meri-Kymen Luonto
Pohjois-Kymen Luonto

LAPIN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/lappi)
Enontekiön Luonnonsuojeluyhdistys
Inarin Luonnonystävät
Kemijärven Luonto
Kemin Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Kittilän Luonto
Kolarin Luonto
Käsivarren Luonnonsuojeluyhdistys
Muonion Luonto
Pelkosenniemen Luonnonsuojeluyhdistys
Pellon Luonnonsuojeluyhdistys
Posion Luonnonystävät
Pro-Kutsa
Ranuan Luonnonystävät
Rovaniemen Luonto
Sompion Luonnonystävät
Tornion Luonnonsuojeluyhdistys
Utsjoen Luonnonsuojeluyhdistys
Ylitornion Luonto

PIRKANMAAN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/pirkanmaa)
Akaan Ympäristöyhdistys
Ikaalisten Luonto
Kangasalan Luonto
Kurun Ympäristöyhdistys
Kyrön Luonto
Lempäälän Ympäristösuojeluyhdistys
Mäntän Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Nokian Luonto
Oriveden Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Pirkkalan Ympäristöyhdistys
Pälkäneen Seudun Ympäristöyhdistys
Ruoveden Ympäristöyhdistys
Sastamalan Ympäristöyhdistys
Tampereen Ympäristösuojeluyhdistys
Valkeakosken Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Virtain Luonnonsuojeluyhdistys
Ylä-Satakunnan Ympäristöyhdistys
Ylöjärven Luonto

POHJANMAAN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/pohjanmaa)
Etelä-Pohjanmaan Luonnonsuojeluyhdistys
Jalasjärven Luontoyhdistys
Jurvan Ympäristö- ja Luontoseura
Järvisuon Ympäristöyhdistys
Kotikontu
Kokkolanseudun Luonto
Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Lapuan Ympäristöyhdistys
Lestijokiseudun Luonto ja Ympäristö
Luontoyhdistys
Valokki

Perhojokilaakson Luonto
Pietarsaaren Luonto
Suomenselän Luonnonystävät
Suupohjan Ympäristöseura
Vaasan Ympäristöseura
Ähtärinjärven Luontoyhdistys

POHJOIS-KARJALAN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/pohjois-karjala)
Enon Luonnonystävät
Ilomantsin Luonnonystävät
Joensuun Seudun Luonnonystävät
Keski-Karjalan Luonto
Kontiolahden Luonnonystävät
Lieksan Luonnonystävät
Outokummun Luonnonystävät
Ylä-Karjalan Luonnonystävät

POHJOIS-POHJANMAAN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/pohjois-pohjanmaa)
Hailuodon Luonnonsuojeluyhdistys
(yhdistys purkautui vuonna 2011)
Haukiputaan Luonnonsuojeluyhdistys
Iin Ympäristöyhdistys
Kalajoen Luonnonsuojeluyhdistys
Kalajokilaakson Luonto
Kempeleen-Oulunsalon Luonnonsuojeluyhdistys
Kiiminkien Luonnonsuojeluyhdistys
Kuivaniemen Luonto
Kuusamon Luonnonystävät
Lakeuden Luonto
Oulujokilaakson Luonto
Oulun Luonnonsuojeluyhdistys
Pohjois-Suomenselän Luonnonsuojeluyhdistys
Pudasjärven Luonnonsuojeluyhdistys
Pyhäjokialueen Luonnonsuojeluyhdistys
Raahen Seudun Luonnonystävät
Ruukin Luonnonsuojeluyhdistys
Siikalatvan Luonto
Taivalkosken Luonto

POHJOIS-SAVON LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/pohjois-savo)
Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys
Koillis-Savon Luonnonystävät
Kiuruveden Luonnonystävät
Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys
Nilsian Luonnonsuojeluyhdistys
Siilinjärven Luonnonsuojeluyhdistys
Suonenjoen-Rautalammin Luonnonsuojeluyhdistys
Varkauden Luonnonystävät
Vieremän Luonnonsuojeluyhdistys

SATAKUNNAN LUONNONSUOJELUPIIRI
(www.sll.fi/satakunta)
Ala-Satakunnan Ympäristöseura
Harjavallan Seudun Ympäristöyhdistys
Huittisten Seudun Ympäristöyhdistys
Kankaanpään Seudun Luonnonystävät
Kokemäen Ympäristöyhdistys
Porin Seudun Ympäristöseura

SUOSITUILLA PÖLLÖRETKILLÄ tutustuttiin esimerkiksi viirupöllöön, ja syksyn suurena pöllöretkipäivänä tavattiin myös Ei pöllöjä eduskuntaan -kampanjan tiimoilta kansanedustajاهدokkaita.

Rauman Seudun Luonnonystävät
Ulvilan ympäristöseura

UUDENMAAN YMPÄRISTÖNSUOJELUPIIRI

(www.sll.fi/uusimaa)

Espoon Ympäristöyhdistys
Hangan Ympäristöyhdistys
Helsingin Luonnonsuojeluyhdistys
Hyvinkään Ympäristönsuojeluyhdistys
Inkoon-Siuntion Ympäristöyhdistys
Itä-Uudenmaan Luonnon- Ja Ympäristönsuojeluyhdistys
Järvenpään Ympäristöyhdistys
Karjalohjan Luonto
Karkkilan Luonnonsuojeluyhdistys
Kauniaisten Ympäristöyhdistys
Keravan Ympäristönsuojeluyhdistys
Kirkkonummen Ympäristöyhdistys
Lopen Luonnonystävät
Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys
Mustionjokilaakson Ympäristöyhdistys
Mäntsälän Luonnonsuojeluyhdistys
Nurmijärven Luonto
Raaseporin Luonto
Riihimäen Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Salpausselän Luonnonystävät
Sipoon Luonnonsuojelijat
Svartbäckin Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Tuusulan Ympäristöyhdistys
Vantaan Ympäristöyhdistys
Vihdin Luonto

VARSINAIS-SUOMEN LUONNONSUOJELUPIIRI

(www.sll.fi/varsinais-suomi)

Härkätien Ympäristönsuojeluyhdistys
Kaarinan-Piikkiön Luonnonsuojeluyhdistys
Kemiönsaaren Luonto
Laitilan Seudun Ympäristöyhdistys
Loimaan Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Mynämäen-Mietoisten Luonnonsuojeluyhdistys
Naantalın Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Nousiaisten ja Maskun Luonnonsuojeluyhdistys
Paimion Seudun Ympäristöyhdistys
Paraisten Luonnonsuojeluyhdistys
Pöytyän Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Raisiojokilaakson Luonnonsuojeluyhdistys
Salon Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
Turun Luonnonsuojeluyhdistys
Uudenkaupungin Ympäristöyhdistys

7.6. Jäsenmaksut vuodelle 2012

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON JÄSENMAKSUT JA SUOSITUKSET VUODELLE 2012

Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu 32 euroa

- liiton osuus 16,96 euroa (53 %)
- suositus piirille 8,64 euroa (27 %)
- suositus paikallisyhdistykselle 6,40 euroa (20 %)

Perhejäsenen jäsenmaksu 10,00 euroa

- liiton osuus 5,30 euroa (53 %)
- suositus piirille 2,70 euroa (27 %)
- suositus paikallisyhdistykselle 2,00 euroa (20 %)

Opiskelijajäsenmaksu 23 euroa

Liiton osuus 11,50 euroa, josta:
- liiton osuus 6,10 euroa (53 %)
- suositus piirille 3,10 euroa (27 %)
- suositus paikallisyhdistykselle 2,30 euroa (20 %)
Luonto-Liiton osuus 11,50 euroa

Kertalahjoitukset:

Kaikki varsinaisten, perhe- ja opiskelijajäsenten antamat kertalahjoitukset jäävät liitolle. **Nykyisten lahjoittajajäsenten suoraveloituksena maksamat jäsenmaksut** jaetaan liitolle, piireille ja paikallisyhdistyksille jäsenmaksusuhteessa (53:27:20) **32 euroon saakka.**

Nuorisojäsenmaksu 1,1 euroa

Ulkojäsenmaksu 330 euroa

Kannatusjäsenyritysten jäsenmaksut:

Liikevaihto	Jäsenmaksu
Alle 1 milj. euroa/vuosi	150 euroa
1–2 milj. euroa/vuosi	250 euroa
2–10 milj. euroa/vuosi	500 euroa
10–20 milj. euroa/vuosi	800 euroa
20–50 milj. euroa/vuosi	1 200 euroa
yli 50 milj. euroa/vuosi	1 600 euroa

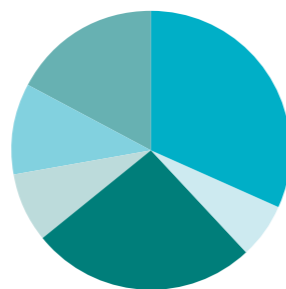
Kuntien kannatusjäsenmaksut pidetään ennallaan:

Kunnat asukkaita	Jäsenmaksu
Alle 5 000	300 euroa
5001–10 000	600 euroa
10 001–20 000	900 euroa
20 001–50 000	1 500 euroa
50 001–100 000	2 000 euroa
yli 100 000	3 000 euroa

Kannatusjäsenjärjestöjen jäsenmääräperusteiset jäsenmaksut:

Jäseniä	Jäsenmaksu
500 tai vähemmän	170 euroa
501–5000	310 euroa
5001–50 000	620 euroa
yli 50 000	1 210 euroa

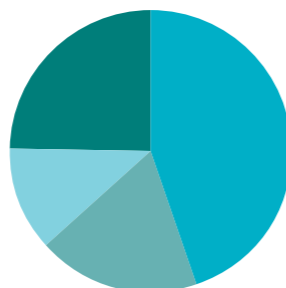
SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO RY

TUOTTOJEN JAKAUMA 2011

2 325 680

Jäsenmaksut	31,8 %
Suomen Luonto	6,5 %
Muu varainhankinta	26 %
Muut tuotot	8 %
Hankeavustukset	10,5 %
Valtion yleisavustus	17,2 %

KULUJEN JAKAUMA 2011

Luonnon- ja ympäristönsuojelutoiminta	44,8 %
Järjestötoiminta	18,6 %
Viestintä	12,1 %
Talous- ja toimistokulut	24,5 %

UHANALAINEN LIITO-ORAVA on tiukasti suojeltu EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain perusteella, mutta kaavoitus- ja metsänkäsittelyohjeissa on vielä paljon parannettavaa. Luonnonsuojeluliitto tekee aktiivisesti töitä liito-oravan elinympäristöjen turvaamiseksi.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Rakkaudesta luontoon jo vuodesta 1938

Suomen luonnonsuojeluliitto

Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Kotkankatu 9
00510 Helsinki

toimisto@sll.fi
www.sll.fi